

ELOFIZETÉS:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra ... 3 kor.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.

János téherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szerda, július 25.

Diadalut
Galiciában.

A háboru, úgy érezzük, harmadik születése napján érik meg az elmúlásra. Kétségtelen, hogy az események, amelyek a szövetségesek három év után is töretlen lelkű hadereje előtt hatalmas és betömhetetlen rést vágta az oroszoknak a háboru első hónapja óta mozdulatlan és megmozdíthatlan látszó frontján, a legnagyobbak és a legfontosabbak a háboru kitörése óta. Most a harc igazán és véglegesen — a békéért folyik.

Támadásunk nagyszabású hadműveletté fejlődött. A katonai terminológiában a hadművelet szó a hadvezér minden reményének, minden szép álmának a megvalósulását jelenti. A stratégiai siker az egész ellenséges front helyzetére kihat és a mostani nagyszerű esetben egyáltalában nem keltene meglepetést, ha a tízenegyedik orosz hadsereg fölbomlása, továbbá a kilencedik és hetedik hadseregek visszavonulása után a Dnyeszter alatt és az erdélyi Kárpátokban is megindogna az orosz front. A remények keltésében mégis megőrizzük az óvatosságot. Nem állítjuk, hogy az orosz offenzívánk eredményeként kiáll majd ellenségeink sorából, bár erre a föltevésre is volna ok bőven, de nem kell elhallgatnunk azt a meggyőződésünket, hogy az egyre nagyobbodó sikerrel folytonosan nagyobbodik a béke reménye is.

Csak a hatást kell figyelni, amellyel az offenzíva ellenségeinkre van. Oroszországban körülhordozzák a véres kardot. Az ideiglenes kormány fölhívást ad ki, amely ezekkel a szavakkal kezdődik:

— Rettenetes idő köszöntött ránk, a német császár seregei áttörték az orosz forradalmi nemzeti hadsereg frontját!

Nemcsak a bevezető mondat, de a fölhívás egész tartalma elárulja a fejvesztettséget és kétségbeesést, amelyek ma Oroszországban az autokrata Kerenszkinél is nagyobb a hatalma. Amit eddig huzott-halasztott, mind megígéri újra az orosz kormány, hogy a támadás föltartóztatására összeszedjen minden erőt. Most már kapható a nemzetközi konferenciának augusztusban való összehívására, sürgős lett neki az alkotmányozó gyűlés is és egész sor mélyreható belpolitikai reformra is hajlik.

De várhat-e sikert ettől a fölhívástól abban az Oroszországban, ahol minden a fejetején táncol? Van

egy távirati tudósításunk arról, hogy Oroszországban már gyűlölettel nézett az elkeseredés a nyugati szövetségesek ellen, amiért rettenetes harcokban újra magára hagyták.

A forradalmi Oroszországban az offenzíva nyomán talán fölismerik végre az igazi helyzetet. S ettől a fölismeréstől a békéig már nagyon rövid az út.

Tarnopolt elfoglaltuk.

Csernovitz orosz helyőrségét kicsérélték.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: Károly király Galiciában a fronton tett látogatását befejezte, amennyiben a déli német hadsereget is felkereste. A király arról értesült, hogy Vilmos német császár szintén a frontra érkezik és megállította vonatát, hogy Vilmos császárral osztrák területre kezet foghasson. Vilmos császár néhány perccel később érkezett Podgoricába. Rendkívül szívélyes volt a két uralkodó találkozója, akik egy fél óráig beszélgettek. Ezután a király Bécsbe utazott, a császár pedig folytatta útját a frontra, akit Czerain Ottokár gróf külügyminiszter kísért.

London. A Reuter ügynökség jelenti: A német csapatok megszállták Tarnopolt.

Stockholm. Az orosz vezérkar július 22-iki jelentése a következő: Tarnopol (nyugati élén az ellenség folytatta az offenzívát. Tarnopol előtt és a Strypa mentén csapataink megtagadták az engedelmisséget parancsnokaiknak és folytatják a megfutamodást a Szereth másik partjára. Egyedül a 145-ik gyaloghadosztály áll ellent az ellenségnek, a tarnopoli országuton páncélautókról tüzel rá. Tarnopol egyik külvárosa az ellenség kezére került. Daciaa fölszerelésbeli és számbeli fölényünknek, szünet nélkül folyik a visszavonulás, csapatainkból teljesen hiányzik az ellenálló képesség, szakadatlanul azon vitatkoznak, hogy teljesítsék-e a kapott parancsokat és figyelmesen hallgatnak a gaz Bolsevik propagandára.

Lovica folyó mentén az ellenség tűzérési előkészítés után Babin-Studzianko falunál támadást kezdett és arra kényszerítette Babint megszálló csapatainkat, hogy visszavonuljanak a Lovica folyó jobbpartjára.

Genf. A Petit Journal pétervári távirata szerint hivatalosan közölték, hogy a déli fronton öt ezred megtagadta az engedelmisséget, köztük a moszkvai két gyalogezred is. Az Echo de Paris azt írja, hogy egyes orosz frontszakaszokon a csapatok magatartása egészen bizonytalan. Eppen ezért attól félnek, hogy az ellenség ezeken a helyeken további előnyomulást tehet. Csernovic megszálló sere-

gét ismeretlen okokból kievi csapatokkal váltották föl.

Lemberg. A Gazetta Vicerna jelenti Brzezanyból, hogy a napokig tartó ágyuzás alatt a lakosság kénytelen volt éjjel-nappal a pincékben tartózkodni. Mindazonáltal sokan megsebesültek vagy meghaltak. A város épületeiben okozott kár nagyon jelentékeny. Sok épület leégett, sok más épületet az oroszok leromboltak. A városháza és a plébániatemplom nem rongálódott meg nagyon, Potoreky grófnak 1554-ben épített történelmi nevezetességű kastélyát azonban az ágyugolyók csaknem teljesen elpusztították.

Berlin. A Kölnische Zeitung szerint a svájci lapok közlik, hogy a francia cenzura az orosz vezérkar szombati jelentésének közlését betiltotta. A francia lapok azt írják, hogy a központi hatalmak csapatainak áttörése azért sikerült Zlocovnál, mert Lenin híveinek zendülése zavart támasztott.

Genf. A francia lapok közül csak a Lyonj Progres foglalkozik a kelet-galíciai offenzíva nagy kudarcával és azt mondja, hogy a világ csodálkozni fog, ha megtudja, mi által sikerült ott sikert elérni: Lenin megvesztegetése és két ezred árulása által.

Bern. Az orosz hadsereg ellen intézett német offenzívát a francia sajtó csak német táviratokból ismeri, mert az orosz hivatalos hadijelentést két nap óta nem tesz többé közzé. A L'Heure megállapítja, hogy a cenzura a pénteki orosz jelentést nem engedte közzétenni és azóta sem enged közölni orosz hivatalos jelentést. A Matin veszélyesnek mondja a német áttörést. Hatalmas erőfeszítésre van szükség, ha az oroszok meg akarják tartani galíciai bódításukat. A Temps is pesszimistikusan ítéli meg a helyzetet és az orosz verségért a békepropagandát okolja.

Stockholm. A Novoje Vremja megírja, hogy a fronton az ukrainai csapatok zendülést szerveztek. A negyvenhatodik és ötvenegyedik ezredek, melyeknek többsége ukrón, fellázadtak, tisztjeiket elfogták és élelmiszert megsemmisítették.

Kopenhága. A frontküldöttek gyűlésén Konlenko zászlós a Novoje Vremja jelentése szerint kijelentette, hogy a hadsereg demokratizálásával a kormány félrevezette a katonákat. A hadseregben vigasztalanok az állapotok, nincsen élelmiszer, nincsen,

esizma és egyáltalán minden fogytán van. Ezeknek az állapotoknak csak egy okozójuk van és ez Kerenski. A miniszterelnök kiáltványt intézett az orosz néphez, a végső kétségbeesés hangján, de az orosz nép sürgeti a békét, akár veszteségek árán is. Ke-

renski manifesztumában azt ajánlja, hogy a szövetségesek jöjjenek össze hadicéljaik megbeszélésére. Ebből az elkeseredett fogásból kiderül, hogy nem képes több erőszakra Oroszország és kész a békére minden áron, ha kell, vereség árán is.

Bisztriczky József agyonlőtte magát.

Amerikai párbaj az öngyilkosság oka? — A börzejáték áldozata. — Aradi ismerősei nyilatkozatai.

— Saját tudósítók teletjelentése. —

A Pálfiy-téren a dumai rakodó parton, ma reggel egy közelben dolgozó munkás egy jól öltözött férfi holttestére akadt. A holttest nyakán lőtt seb látszott, jobb csuklója pedig a parttól leelőgő egyik sodronyko élhez volt erősítve. A munkás időközben értesítette a közelben levő rendőrszemet, aki nyomban teletfont a főkapitányságra. A főkapitányságról bizottság ment ki a helyszínre. A bizottság megállapította, hogy az illető néhány nappal ezelőtt öngyilkosságot követett el. A zsebeiben talált irásokból kiderült, hogy az öngyilkos Bisztricky József 49 éves aradi magánzó, aki legutóbb az Esplanade-szállóban lakott, előzőleg pedig a Meteor-szállóban volt lakása.

Két levelet is találtak nála. Az egyikben azt írja, hogy

amerikai párbaj áldozata.

Ezen a napon — dátumot nem ír — jutott tudomására, hogy ellenfele javára dönt el a párbaj, így meg kellett halnia. Ne kutassák ellenfele nevét, úgy sem tudják meg. Nem akart gyáva lenni, ennek így kellett történnie.

A másik levélben arra kéri a rendőrséget, hogy haláláról értesítsék dr. Groák Zsigmond Borz-utca 4. számú házában lakó ügyvédet, aki intézkedni fog.

A revolvért, amivel Bisztricky agyonlőtte magát, nem találta meg a rendőrség. Minden jel arra mutat, hogy a rakodóparton álva lőtt magára és utána a halálhozó fegyvert a vízbe ejtette. A levelek alapján a rendőrség most széleskörű nyomozást indított, hogy minő körülmények között történt az amerikai párbaj, amelynek Bisztricky áldozata lett.

A rendőrség megállapította, hogy Bisztricky október 15-én érkezett Budapestre s a feleségétől és gyermekeitől hosszabb ideje különváltan élt. Az Esplanade-szállóban, az I. emeleten, a 118. számú szobában lakott. Zárkózott ember volt. Vasárnap este távozott el hazulról, a szobája ajtaját bezárta s a kulcsot magával vitte. A szobakulcsot meg is találták nála.

A fővárosi rendőrség nyomozása.

Megállapította a rendőrség, hogy Bisztricky volt felesége a Borz-utca 9. sz. ház negyedik emeletén lakik és az asszony albérlője Groák Jenő ügyvéd. Az asszony pénteken két kis fiával Józseffel és Tiborral Ménésre utazott, Groák pedig szombaton bizonytalan helyre.

Bisztricky József másfél esztendővel ezelőtt vált el a feleségétől, a Borz-utca 9. szám alatt már nem élték együtt, a volt férj azonban — mint a házmester egy újságírónak elmondta, — hetenként egyszer meglátogatta a gyerekeket, máskülönben sohasem találkoztak. Pedig Bisztricky nagyon szerette az asszonyt, ami kitűnik abból, hogy, — mint a házmester mondotta, — gyakran látták az öreg nagyságos

urat a ház előtt sétálni, lesni az asszonyt. A múlt héten a kapuban beszélgettek, mert Bisztricky hazáig kísérte.

Két hetenként Bisztricky József fönt a lakásban vacsorázott. A gyerekeit is nagyon szerette, ménési birtokát a váláskor az asszonyra íratta át gyerekeik nevelésére céljából. A válás okául a házbeliak azt rebesgették, hogy Bisztricky pazarló volt.

Groák József ügyvéd már egy esztendővel ezelőtt is, — amikor a házba költöztek, — albérlő volt az asszonynál.

Hogy az ügyvéd hová utazott, arra nézve a házmester nem tudott fölvilágosítást adni. Groák ugyanis jelenleg katonatiszt a fővárosban, de most szabadságon van és rövid szabadságát ide-oda utazgatással tölti. A címét nem hagyta hátra a házmesternél és azt mondotta, hogy Bécsbe, Kecskemétre és Pozsonyba utazik. Elutazása előtt Bisztricky feleségével nem beszélt mert az asszony ekkor már nem volt odahaza és csak egy rokon zenetanárnő volt a lakásban, aki a gyerekeket hegedülni tanította.

Az ügyvéd amikor szombaton lejött a lakásból egy levelet adott a házmesternek, hogy azt vigye el Bisztrickynek a Belvárosi kávéházba. Ha nincs ott adja át a főpincérnek, mert Bisztricky délután biztosan odamegy. A házmester azonban délután nem ért rá és ezért este felé egy nőcseléddel küldötte el a levelet a kávéházba. Bisztricky azonban ekkor már elment és a főpincér, — aki a levelet átvette, — azt mondotta, hogy aznap már nem is megy vissza a kávéházba.

Groák elutazása előtt még egy levelet adott át a házmesternek, amelyet postán ajánlva kellett föladni. Ez a levél Holländer Imre dr. budapesti ügyvédnek volt címezve.

Ismerősei megfigyelése szerint Bisztricky József beteg, buskomor ember volt, sőt üldözési mániában is szenvedett.

A rendőrség a Belvárosi kávéházban ma délelőtt lefoglalta a főpincérnek átadott levelet. A főpincér elmondotta, hogy Bisztricky szombaton délután többször türelmetlenül érdeklődött van e levele. A levelet betérjesztették a vizsgálóbíróhoz, hogy fölbontása tárgyában intézkedjék.

A rendőrség figyelmét felhívták arra, hogy

Bisztricky József nagyon rossz anyagi viszonyok között élt,

adóságokkal küzdött. Tekintettel arra, hogy üldözési mániában szenvedett, nem lehetetlen az a föltevés, mely szerint az öngyilkosság anyagi okok miatt történt és az amerikai párbaj említése csak ürügy volt ennek palástolására.

A Holländerhez címezett levelet a rendőrség még nem tudta megkeríteni, Holländer ugyanis 29. honvédgyalogezredbeli főhadnagy és a budapesti élelmezési parancsnokság

irodájába van szolgálatra beosztva. Az öngyilkosság ügyében a rendőrség folytatja a nyomozást.

Elvesztett százezrek.

Nemes bisztricei Bisztricky József egy mozgalmas, eseményekben gazdag múlt után vetette el negyvenkilenc éves korában azt az életet, mely Aradon kezdődött s nem remélt viszonyok és keretek között fejeződött be a Dunapart legalsó kőlépésőjén. Ott, ahol most Radó Gyula női ruha konfekció üzlete van, állott régen Arad városának és környékének legnagyobb fűszerüzlete, melynek tulajdonosa Bisztricky József volt, a most öngyilkossá lett Bisztricky József édesatyja. Az akkori viszonyokhoz képest és fejlett üzleti viszonyok közt kiváló kereskedői szaktudással vezetett üzlet, tekintélyes vagyonhoz juttatta a szorgalmas és üzletének élő cégtulajdonost, úgy, hogy mikor elhunyt, gyermekeire több százezer koronát érő ingatlan és ingó vagyon maradt.

Gyermekei közül nemcsak üzletét, hanem nevét is Bisztricky József örökölte, aki azonban kevésbé mondhatta magát természetében oly szerencsésnek, mint édesatyja. Az a kör, amelyben Bisztricky József élt, még ma is nagyon jól emlékezik azokra a eszelekedetekre, melyek Bisztricky József gondolkodását jellemezték, amelyek elbűbítették, hogy az a nagy vagyon, amit édes atyjától örökölt, szinte elolvadjon a keze alatt.

A börzét kereste fel legszívesebben.

Játékszenvedélye elképzelhetetlen veszteségekkel járt s a legsúlyosabb differenciák sem voltak képesek őt visszatartani attól, hogy ne folytassa a börzézést, hogy édes atyjáról visszamaradt vagyonát gazdaságosan helyes érzéssel forgassa, jövedelmeztesse és gyarapítsa. Beleg idegrendszerű embernek kellett lennie, amit életének nem egy pillanata szomorúan igazolt.

Hogy mennyire nem tudott a pénzre vigyázni, vagyonával bánni, jellemző az a körülmény, hogy egy Temesvárott lakó igen vagyonos nagybátyjától Szeiler Antaltól egy izben

kétszázezer koronát érő takarékpénztári könyvet kapott

azzal a meghagyással, hogy azt az összeget úgy kezelje, mint reá hagyandó örökséget, bánjon vele gondnal. Bisztricky József nem tagadva meg természetét, folytatta életmódját úgy, amint azt lelkikényszere diktálta s mert ez nem állott arányban azzal a gondolkozásmóddal, amelyet e vagyont reá bizó nagybátyja szeretett volna, visszakérte tőle a takarékpénztári könyvet azzal az indoklással, hogy nem látja kezei között biztonságban a vagyont, érdemessé nem tette magát arra, hogy ily ajándékkal tegye őt gazdaggá. Dacára annak, hogy Szeiler Antaltól már életében is több százezer koronát érő ingatlant és készpénzt ajándékképpen kapott, Bisztricky vagyona nem növekedett, hanem egyre fogyott, a börzén való játék hihetetlen arányokban vitte el tőle vagyonának legtekintélyesebb részét.

Ez a szenvedély megbolygatta családi életének nyugalmát, boldogságát is. Felesége született Csutak Médi, aki négy gyermeknek adott életet s akik közül kettő még életben van, évekig tartó s boldognak kevésbé mondható együttélés után kénytelen volt férjétől éppen ezen a játékszenvedélyeitől befolyásolt idegbeteg viselkedése miatt különváltan élni s intelligenciáját felhasználva Budapesten a Múzeumok és Könyvtárak főfelügyelőségénél állást vállalni, hogy gyermekeinek nevelését, fenntartását biztosíthassa. A nagy vagyonból, amit férjének kezeire bízott, alig lehetett megmenteni gyermekei részére a régi Bisztricky szőlőt, amely ma, tekintettel a birtokárak emelkedé-

sére, oly értéket jelent, amely a gyermekeknek a jövőjét némileg biztosítani képes.

Bisztrickyné pár nappal ezelőtt járt Aradon, mert útutazóban volt gyermekeivel a ménesi szőlőbe s ekkor alkalma volt aradi ismerőseivel beszélgetést folytatni, akik előtt szomorúan panaszkodta el azt a sorsot, amelyet részére a végzett kijelölt. Felemlítette, hogy férje, akitől évek óta különváltan él, aki vagyonát teljesen elvesztve, mint

helyi szolgálatos katona tengeti életét egyik napról a másikra

azokból a differenciákból, amelyek régebbi üzleteiből még kiegyenlítettlenül maradtak s bár a börze megjelenése nem lehet, szenvedélye még ma is a börze felé viszi s ha már bemenni nem tud, kívülről lesi és várja hajdani üzletfeleit. Gyermekei, hogy el ne veszítsék az apjukkal való közösség érzetét, minden hét vasárnapján az ő vezetése mellett találkoznak édes atyjukkal egy megszokott kávéházban, ahol együtt szoktak reggelizni. Egyébként eltűnt a hajdani jómod, el a nagy vagyon, a Bisztricky örökség és a Szeiler-féle vagyon semmivé oltat s férje csak roncsa annak az embernek, aki valaha volt.

Nem érdektelen Bisztricky életében az az eset, amikor a nagybátyja Szeiler Antal, a temesvári gazdag magánzó meghalt s vagyonát végrendeletileg oldalági rokonai között szétosztotta. A végrendelet szerint Szeiler Antal vagyonának főörökösévé Boros Vidát, az aradi reáliskola akkori igazgatóját tette, kinek feleségét oly rokonai kötelek fűzte hozzá, mint Bisztricky Józsefet és Danes Ferencét az akkor Aradon működő polgáriskolai tanár feleségét. Míg minden rokonának hagyott valamit Szeiler Antal, Bisztricky Józsefet az örökségből kizárta, mert állítólag nem teljesítette azon óhaját hogy általa kiválasztott nőt vegye el feleségül s mert a kísérletképen kezéhez átadott kétszáz ezer koronányi takarékpénztári betét sorsából látta, hogy Bisztricky József a tőle öröklendő vagyont nem fogja úgy megbecsülni, mint ahogy azt ő szeretné. A végrendelet kihirdetése után Bisztricky József a főörököst perrel támadta meg, azon kétszáz ezer koronáért, amelyet Szeiler Antal még életében neki ajándékozott, de amelyet később — mint azt előbb említettük — tőle visszakért. A pernek egyezség vetett végét, s bár egy tekintélyes részt az ügyvédi költségek emésztettek fel, Bisztricky József újból nagyobb vagyonrészhez jutott s megegyezés révén. Ez mindez kevés volt, nem volt elegendő ahhoz, hogy játékszenvedélyét kielégíthesse, hogy azokat a differenciákat fedezze, amelyeket szenvednie kellett börze játékaik révén. Szerencsétlen spekulációival, üzleteivel teljesen elvesztette lába alól a talajt.

Hozzávetőleges becslés szerint közel hat-hétszáz ezer koronányi vagyon elvesztése után fejezte be

életét a Dunapart legelső lépcsőjén egy revolver golyóval s egy a rendőrségnek szóló levéllel. Nemes bisztricky Bisztricky József mozgalmassága élete szomorú befejezést nyert, az előre látható vég beteljesedett.

(Lócs Rezső az öngyilkosról.)

A Budapesten öngyilkossá lett Bisztricky Józsefről Lócs Rezső helyettes polgármester, — aki együtt járt vele iskolába, — a következőket mondotta el az Aradi Közlöny munkatársának:

Bisztricky József édesapjának, — aki fiatalon elhunyt, — előkelő és nagy fűszerüzlete volt, ott, ahol ma a Radó Gyula cég van. Az öreg Bisztrickynak három gyermeke volt, a

most elhunyt József és két nővére, akik közül az egyiket egy irodalmilag is működő tanár vette feleségül, a másik pedig Rajesár nevű gazdag szállóhírtokoshoz ment férjhez. Apja halála után Bisztricky Józsefet Szeiler Emil nevelte, a régi Arad társadalmának egyik legnagyobb szerepet játszó tagja. Mikor nagykoru lett Bisztricky, borkereskedést kezdett üzni és ezzel aránylag rövid idő alatt nagy vagyona tett szert. Majd a tőzsdén is játszott, ahol eleinte színtén nyert, később azonban majdnem mindent veszített. A tőzsdéjártékban Nagy Lajos, az elhunyt aradi vendéglős szokott a társa lenni.

Feleségül Bisztricky Csutak Médit vette el, egy tanácsrendező leányát, aki egyike volt a legszebb aradi leányoknak. Feleségétől Bisztricky pár esztendő házasság után elöttem ismeretlen okból elvált. Csak négy-öt esztendőig éltek együtt és ezalatt két gyermekük született, egy fiú és egy leány. Vagyonát, — illetőleg egykori nagy vagyonának a roncsait, — Bisztricky a váláskor a feleségére íratta át és a bíróság a gyermekeket is az anyjának ítélte oda. A két gyermek esedékesen fejlett és élesezű, a kisebbik, a fiú, aki nyolc-tíz esztendősen lehet, kész hegédümművész.

Az anyja a gyermekekkel ma is Ménasson lakik, Bisztricky azonban már régen felköltözött Budapestre. A fővárosban gyakran szoktam vele találkozni, mindég a Belvárosi kávéházban reggelizett, — nagyon bőségesen, — és egyébként is ismert törzsvendége volt a Belvárosi kávéháznak. Bisztricky Józsefet tizenöt esztendővel ezelőtt gataütés érte és emiatt sántított. Most, amikor meghalt, tölthette be az ötvenkettedik esztendejét.

Beretz Ferenc rendőrkapitány, a rendőrség bünyügyi osztályának vezetője, elmondotta, hogy Bisztricky Józsefnek aradi tartózkodása idejében a rendőrséggel, vagy a rendőrségen soha semmiféle ügye nem volt és véleménye szerint az állítólagos amerikai párbajnak nem lehetnek aradi vonatkozásai.

Bisztricky Józsefné nyilatkozata

Ma este alkalmunk volt beszélni özv. Bisztricky Józsefnével, akit a Budapestről kapott lesújtó hír teljesen összetört.

— Egy héttel ezelőtt utaztam el gyermekeimmel Budapestre, ahol a legjobb egyetértésben váltam el szerencsétlen férjemtől, akit a Belvárosi-kávéházban talákoztam. A nagy anyagi veszteségek következtében energhiát ember az utóbbi időben ügynökösödésből állt és sokszor került abba a helyzetbe, hogy nekem kellett őt támogatnom.

Elutazásom előtt én magam írtam több helyre kérvényeket, mert állást akart magának szerezni Bisztricky és valósággal fölvillanyozta őt az a tudat, hogy mint szőlőkezelő keresheti meg a kenyerét, mert ehhez olyannyira értett. A beadott kérvényekre eddig válasz nem érkezett.

— Azt nem hiszem, hogy amerikai párbaja lett volna, inkább azt tartom valószínűnek, hogy üldözési mániája következtében írta azt a levelet, amelyben ezt jelenti be a rendőrségnek.

— Férjem nagyon szerette a családját, a gyermekeit imádta és a mi válásunk teljes közös megegyezés alapján történt meg, mert csak így tudtuk biztosítani gyermekeink anyagi helyzetét. Az öngyilkosságnak oka semmi más nem lehet, mint anyagi helyzete fölött való elkeseredése.

Az „ARADI KOZLÖNY“

már a kora reggeli órákban kapható minden nagyobb papírkereskedésben és dohánytőzsdében!

LEGUJABB.

Érkezett éjjel 2 órakor.

Amerika nem béki.

Hága. Az amerikai szenátus legutóbbi ülésén, Lewis szenátor Michaelis kancellár beszédével foglalkozva kijelentette, hogy az ugyan békeajánlat, de mindaddig nem lehet szó béke tárgyalásokról, amíg Németország nem hajlandó Belgiumot és Észak-Franciaországot kiűriteni és az okozott károkat megtéríteni. Amerika ezért készül még háborúra, hogy ezeket a célokat elérje, gondolván arra, hogy békeajánlat csak ezeken az alapelveken épülhet föl.

Basel. A Baseler Nachrichten jelenti Athénből: A belga nemzeti ünnep alkalmával Sándor görög király, sürgőnyt küldött Albert belga királynak, amelyben örömet fejezi ki, hogy a görög nép a szövetségesek oldalán küzdhet az igazságért és a jogért.

Stockholm. Francia szocialista pártok a nemzetközi konferencia újbóli elhalasztását kérték, mert a francia pártok még nem tejezték be egymás között tanácskozásukat és az oroszokkal új tanácskozást akarnak tartani. Huysmans ezeket a híreket megcáfolja.

A közlelmezés decentralizálása.

— Saját tudósítónk telefonjelentése.

Már az Országos Közlelmezési Hivatal szervezésénél tervbevétték, hogy az élelmiszerek gyors elosztása céljából az ország különböző vidékein központokat létesítenek, melyek élére a Közlelmezési Hivatal elnöke jelöl ki alkalmas férfiakat. Kürthy báró a folyó év őszi hónapjában akarta megvalósítani szándékát és már megállapodott a különböző központok vezetőinek személyében is, amikor a kormányválság megakasztotta a terv kiviteleit. Kürthy báró lemondásával a Közlelmezési Hivatalban abahagyták a nagyobb szabású decentralizáció megvalósítását.

Az új földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy magáévá teszi a tervet és mielőbb megvalósítja a vidéki élelmező központokat és pedig sokkal szélesebb keretben mint Kürthy báró eredetileg szándékolta. Eszerint a vidéket öt élelmező kerületre osztanák föl. Legnagyobb lesz az erdélyi, amelyet Kolozsvárról látnának el élelmezéssel. A dunántúli központ székhelyül Győrt, a fevidéki központ székhelyül Pozsony választotta, továbbá a Tiszántúlnak Nagyvárad lesz a központja, míg az Alföld élelmezését közvetlenül Budapestről látna el a Közlelmezési Hivatal.

A tervezet módot ad különösen tisztviselőknek arra, hogy egész évre szóló élelmezéseiket nagyobb mennyiségben közvetlenül a központokból szerezhessék be, még pedig a piaci árnál jóval olcsóbban. Értesülésünk szerint a vidéki élelmező központok vezetőit májlegközelebb kinevezi a kormány és miniszteri biztosi jelleggel ruházza fel őket. Az Országos Közlelmezési Hivatalban a vidéki ügyek élére Nagy Ferenc dr. miskolci polgármestert hívják meg, aki egy ízben már kijelentette, hogy ha szélesebb hatáskörrel ruházzák fel, akkor vállalkozik erre a feladatra.

A H. T. új elnöke. Budapestről telefonálja tudósítónk: Azt beszélék beavatott körökben, hogy a Haditermék Részvénytársaság elnöki állására Sztéryni Józsefet kombinálják.

Hölgyekkel lezuhant repülőgép.

Érdekes baleset Aradmegyében.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szokatlanul érdekes baleset történt tegnap délután az aradmegyei galsai szőlők között. Tegnap délelőtt Világos felé repült egy nagy kétfedelű repülőgép, amelyben egy ismert hadnagy ült. A hadnagy Világost akarta elérni, azonban a galsai szőlők között le kellett ereszkednie motorhiba következtében. Középen volt Gece Károly szőlője. A szőlőbirtokos és családja a környékbeli lakókkal a földre ereszkedett repülőgép utasához sietett, mert azt hitték, hogy valami baleset történt vele. A hadnagy azonban felvilágosította őket, hogy a motorhibát könnyen ki lehet javítani és aztán tovább folytathatja útját. Műtán a hadnagy rendbehozta gépét. Gece Károly udvariasan meginvitálta szőlőbéli nyaralójába és a tiszt a meghívást el is fogadta.

Ebéd után a hadnagy viszonzásul meghívta Gece Károly leányát és feleségének hugát repülőgépre. A hölgyek örömmel egyeztek bele, hogy felrepülnek és a tiszt a kijavított géppel könnyen emelkedett a magasba. A három tagú társaság Világosig repült és onnan nyomban visszatértek. A hadnagy egészen közel akart leereszkedni a nyaraló mellett, ez azonban nem sikerült neki.

A gép egyik szárnya ugyanis beleakadt a hegyaljai villamosvasut vezetőjét tartó cement oszlopba és ennek következtében lezuhant. Esése közben négy cementoszlopot döntött ki. A gép a földre esve összezúzódott, azonban a bent ülőknek csodálatosképen semmi bajuk sem történt.

A leszállás helyére a környékről nagy kíváncsi közönség sereglett. A repülőgép zuhanása közben a kíváncsinép közül három paraszt leányt a kezén, a nyakán és a fején megsebesített.

Ma délelőtt egy őrmester repülőgépen szállott ki a baleset helyére, azonban az ő gépe is szerencsétlenül járt, mert a leereszkedés alkalmával az egyik szárny megsérült és használhatatlanná vált. A két biplánt bevonszolták a muszkai vasuti állomáshoz. A hegyaljai villamos vasut azon a vonalon tegnap és ma kénytelen volt a közlekedést beszüntetni és valószínűleg csak holnapra állítható helyre a forgalom.

Czernin nem tudott

az amnesztia-rendeletéről.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Magyar politikai körökben csaknem mindenütt Czernin Ottokár gróf közös külügyminiszter számláját terhelték meg az amnesztia-rendelettel. Ugy okoskodtak, hogy a cseh-kérdésnek legalább a csehek nézőpontjából külpolitikai vonatkozásai vannak s így az a külügyminiszter reszortjába vág. Aztán meg úgy gondolták, a vér még sem válik vízzé.

Ma megtudtam, hogy ez a valószínű föltevés teljesen helytelen. Czernin grófnak nemcsak része nem volt az amnesztia-rendelet megalkotásában, de nem is tudott róla kibocsátása pillanatáig.

Az előkelő politikai forrás, ahonnan ez az információ való, bécsi értesüléseit továbbította a számomra.

Ezek szerint három osztrák államférfi vett részt a nagy, császári kegyelmi aktus előkészítésében és megvalósításában: Polzer kabinetirodai főnök, a ki csak nemrég vette át

Schiessl báró örökét, továbbá Lamasch képviselő és Seidler osztrák miniszterelnök.

Seidler dr. tudta, hogy a cseh amnesztia par excellence politikai aktus s hogy azt a politikai bíráló és megvitató köréből kivonni nem lehet. Az amnesztia gyakorlása felségjog, s a miniszterelnök, nehogy a vita az uralkodó személyét is érintse, mégis ragaszkodott a császári rendelet ellenjegyzéséhez. Ezzel az ellenjegyzéssel a császári rendelet alkotmányos dokumentummá vált, amellyel szemben jogaiba léphet a kritika.

A kézirat közzétételét megelőző este értesült Czernin gróf a befejezett és megmásíthatatlan elhatározásról. Estélyen volt, oda mentek utána, s onnan hívták ki, hogy megmutassák neki a kézirat kefelevonatát.

Azt mondják, hogy a külügyminiszternek krétatehérére sápadt az arca a meglepetéstől . . .

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi heti műsor.

Szerdán: Nyáray Antal bucsufellépte: Nagy kabaret, Robin orvos, Mari esete.

Csütörtökön: Járai S. Járai Böske bucsufellépte: A Kis király.

* A színház Járai. Gál Gyula és társulatának aradi műsora: Pénteken 8-án: 1. Előszó: Gál Gyula. 2. Csipkerózsika: Andorffy Ida. 3. A vásár, életkép dalokkal és táncokkal. Szereplők: Gál Gyula,

Andorffy Ida, Kuthy László, Ráday Dénes, Hegyi Rózi. 4. Tosca nagy ária: Hegyi Rózi. 5. Katona-versek: Gál Gyula. 6. Dalok: Kuthy László. 7. Jól játszottam, tragikomédia. — Szombaton, 28-án: Prolog: Gál Gyula. Leszámlálás, dráma. Hamvazó szerda: Kuthy László. Versek: Gál Gyula. Veber Oberon: Hegyi Rózi. Liften: Andorffy Ida. Jól játszottam, bohózat. — Vasárnap d. u. fél négykor: Gál Gyula és társulatával: Leszámlálás, Hamvazó szerda, Kabaret. Este 8-kor utolsó előadás:

Gál Gyula és társulatával: Jól játszottam, A vásár, Tosca és Kabaret. — Nyáray Antal bucsufellépte. Holnap lép fel utoljára Nyáray Antal a Robin orvos című darabban, melyben egyik legkedvesebb szerepét játssza. Az est folyamán Nyáray egy pár remek kabaret számot fog leadni. Ugyancsak az est keretében a társulat egy kedves apróságot mutat be „Mari esete” címen, melyben részt vesznek Kiffer Lujza, Rozsnyói I., Várnai, Győző, Polgár Sándor és Lenkei. — Járai testvérek bucsufellépte. Csütörtökön a Kis király operettben bucsuzik a társulatnak a két kiváló erőssége az aradi közönségtől. A Járai testvérek egész itt tartózkodásuk alatt bírták a közönség meleg szeretetét és bizonyára impozáns módon fog megnyilatkozni ez a szeretet a csütörtöki bucsufelléptük alkalmával, amikor Sz. Járai Böske először játssza Zozót, Járai Sándor pedig egyik legkedvesebb szerepét, a Kis királyt.

* Gyóni Géza meghalt. A Budapesti Hírlap ma reggeli számában közli Gyóni Géza halálának híreit. Rákosi Viktor táviratot kapott a szibériai Krasznójarszkból, Molnár alezredestől, a hadifoglyok parancsnokától, aki bejelentette, hogy Gyóni Géza, a honvédegyalozezred zászlósa június 25-én meghalt, miután testvérének elvesztése megzavarta elméjét. Gyóni Géza, a kiváló magyar költő, nincs tehát többé az élők között. Diadalmasan bírta a háboru furdalmain, Przemysl kemény ostromát, megadásal türe a nehéz rabságot, de testvérének, Achim Mihály hadnagyának elvesztését nem tudta elviselni. Homály borult az elméjére, mint édesanyjának, amikor egyik szeretett gyermekét elveszítette. Sirja a Jenisei folyó mentén fekszik, ezer és ezer mérföldnyire hazájától, amelyhez való langoló nagy szeretetét halálával peesétele meg. Gyóni Géza szláv eredetű családból származott. Amikor a gimnáziumot elvégezte, Pozsonyba került az evangélikus teológiára; papnak készült, de újságíró lett belőle. Akkor még csak a beavatottak ismerték nem közönséges tehetségét, amely a háboru folyamán érvényesült a maga ragyogó teljességében. Mint közhonvéd vonult be és végigharcolta egész Galiciát, mignem Przemyslbe került, s innen küldte szebbnél-szebb verseit a repülőpostával Rákosi Jenőnek. Csodálatosan forró magyar érzés lüktetett ezekben a versekben, fájának rajongó, valósággal földöntúli szeretete, a melyet a legnagyobb művészek kiváltságos erejével öntött formába. Még a körülzárt Przemyslben szenvedett, amikor hírneve már bejárta egész Magyarországot és a legkisebb magyar faluban is az ő nemes tűzü verseit szavalták. A hogy sorsa mindig szomorubbá vált, úgy nőtt a híre, dicsősége itthon, sőt Németországban is, mert németre lefordított przemysli verskötetének igen nagy hatása volt a szövetséges birodalomban is. Pályáját, amely ragyogóan indult, amely a legnagyobb reménységgel töltött el valamennyiünket, Szibériában, nehéz orosz rabságban, elborult elmével végezte. Mesék és legendák regéyes hőse lesz most szegény Gyóni Géza, akinek sirjára a messzi idegenben fogoly honvédek vejtik keserű könyveket.

* Boros és Sajó a Fehér Keresztben. Augusztus hó 1-én és 2-án állandó kacagástól lesz zajos a Fehér Kereszt telikertje. E két napon tartja előadását Boros Géza a kiváló kabaré művész a fővárosból előnyösen ismert körutazó társulatával. Az aradi közönség kedves ismerősei ismét magukkal hozzák azt a derűt és jókedvet, mely a honvédegyalozezred alkalmával mindenkor jeltette a kiváló játékokat.

Vallomás az olasz hitszegésről

A nemzetiségek felszabadítása. — Ausztria németesedésének megakadályozása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Amit már rég tudunk, ami különböző diplomáciai aktákból és nyilatkozatokból már rég nyilvánvalóvá vált: hogy Olaszország már 1914. augusztusában elárult bennünket és háborúra kényszerítette el magát — ellenünk, azt most és ezuttal először halljuk olasz szájából is: egy fecsegő olasz írónak mentegetődésekkel és indokolásokkal teli cikkéből.

Enrico Corradini híres olasz publicista a vallomástevő. A Nineteenth Century című angol folyóiratban jelent meg a cikk, amelynek a monarchiára vonatkozó részéből kiragadjuk a következőket:

„Mazzini két elvre építette nemzetközi politikáját, az isteni és az erkölcsi elvre. Mindkettő alapján halálra ítélte Ausztriát és Törökországot. Az olaszok, szlávok, oláhok, csehek és tótok felszabadítása ma is általános óhaja azoknak az olasz pártoknak, amelyek a háborút akarták és most is akarják valamennyi pártnak, kivéve a szociálistákat, a klerikálisokat és a konzervatívok egy részét. Az olasz nacionalisták 1914. augusztusáig, bármennyire osztrákellenesek voltak, mégis hívek maradtak a hármasszövetséghez. És Olaszország nem is lehetett más, mint híve a hármasszövetségnek, mert az számára két oldalról — Franciaország és Ausztria részéről — előírt kényszerítés volt. „Öleltek meg egymást, nehogy megöljétek egymást”, volt 32 éven keresztül a jelszó Itália és Ausztria között. Rétentő dráma volt ez, amelyben Itália szerepe a türelem volt, mert nem lehetett másképpen, Ausztria szerepe pedig elővigyázati rendszabályok megtétele a jövőendő ellenség ellen. Olyan politikusok, mint San Giuliano márki, Sonnino báró, Antonio Salandra 1914. augusztusáig a hármasszövetség hívei

voltak, mert a nemzeti szükségességnek alárendelték magukat. De a világháború kitörése napján már elhatározták a háborút, mert látták, hogy elérkezett a szabadság órája: a természetes ellentétnek végre el kellett tépuje a természetellenes szövetség láncait, és ők kaptak az alkalmon.

Közvetlenül Ausztriának Szerbiához intézett ultimátuma után az új nacionalisták azt a követelést hirdették Rómába, hogy egyedül a nemzeti érdekek az irányadók, készüljünk tehát, hogy egyedül azok érdekében cselekedjünk. Mikor pedig kitört az európai konfliktus és még mielőtt az olasz kormány semlegesnek jelentette ki magát, azt kérdezte Itália nagy többsége önmagától, hogy a szövetségi szerződés nem ró-e kötelezettségeket az olaszokra. Olyan kérdés volt ez, amelyet olyan lovagias népnek, mint az olaszok, kötelessége volt felvetni és a válasz, hogy amennyiben ilyen kötelezettsége fennáll, annak eleget is kell tenni, olyan lovagias népnél mint az olaszok, természetes volt?). A közép-európai határnak azt a hírt terjesztették, hogy elárultuk őket. Valóságban egy nép sem érezhette jobban egy becsületbeli adósság kötelezettségét, mint az olaszok (?). Ha később mégis az ellente oldalára állottunk, annak oka, amely a mi nagylelkű népünket jobban eltöltötte, mint más, a becsület oka volt, mikor megmondották neki az igazat: — hogy bennünket Franciaországhoz és Angliához egy megegyezés kötött.

Mazzini célja: Ausztria delenda est (Ausztriának vesznie kell) ma is szükségesség. Ausztria halála nélkül soha nem juthatunk birtokába azoknak az országoknak, amelyeket fel akarunk szabadítani. Azonkívül Ausztria helv-

zete elvágja terjeszkedési lehetőségünket kelet felé! Harmadszor Ausztria a mi történelmi, politikai és vallási ellenállásunk. Végül csak egy út van Ausztria germanizálódásának megakadályozására: a feloszlás. Ezért ez a feloszlás nemcsak Itália kívánsága, hanem egy európai szükség.

„A nemzetiségek felszabadítása, Ausztria germanizálódásának megakadályozása” — mintha ezeket a hangokat nem is olyan messziről hallottuk volna! Furcsa kórus az, ha úgy jól megnézzük, kik énekeltek együtt ezt a kórust: Lloyd George, Ribot, Barzilai, Kerenskij, Filipescu, Masaryk, Kramarz, Klofac, Korosec, Goga, — ma meg a fentebbi cikk illusztris írója: Corradini.

Százhuszonhét család.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nyolc napon át Soborsinban tartózkodott a máriaradnai járásbírószág kiszállott bírája Popovics Péter és Tompa Gyula dr. aradi kir. ügyész. A bíróság egy lugosi kereskedőnek Hübisch Mórnak büneivel foglalkozott, aki a följelentések szerint több mint száz embert károsított meg. A vádlott a Haditermény Részvénytársaság nevében és részéről átvette a rekvirált gabonát és állítólag a gazdák többet adtak át neki, mint amennyi kötelességük lett volna és Hübisch a felesleget nem adta vissza, hanem megtartotta magának és a gabona pénzértékét sem fizette ki a termelőnek. Ezenkívül úgy szerzett magának gabonát, hogy minden zsákból néhány maroknyit a minőségi mérlegre tett, de a minőség megállapítása után ezt nem tette vissza a zsákba, hanem ezt is megtartotta magának és értékesítette. A följelentés szerint továbbá azt mondotta a gabonát beszállító embereknek, hogy a terményük el van kobozva és ezért négy koronával kevesebbet kapnak érte métermázsásként.

A bíróság, tekintettel a panaszosok nagy számára és a rengeteg sok tanura, kiszállott a

Csak öt patronért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A világ legprimitívabb malma előtt, egy ritka lombu fűzfa árnyékában ül két albán keresztbetett lábakkal a stoikus nyugalommal szívják sodort cigarettájukat.

A nap már erősen tűz s a kopár hegyek kövei csillognak a ragyogó fényben. A sárga, vörös, lila színek ezer változata libeg, él és mozog körös-körül. A malom zakatolva dolgozik és a garatból árpával vegyes kukoricaszemek ugranak alá, hogy a sebesen forgó kő alatt liszté őrölődjenek. A patakából vezetett keskeny árok buktatójánál zuhog alá a víz s a kis malmoeska minden segítség nélkül szorgalmasan végzi a kötelességét. Teteje nincs, az oldala dűledézik, de mert senki fia és mindenki használja, aki elébb odaérkezik, azért nem gondolja senki, hisz ha Allah akarja, úgy is összedül.

A két albán szótlánul esendően ül, s eda se néznek a kőre, amely maga alól szórja ki a lisztet. Ráérnek, hisz ugyis este lesz, mire a zsák liszt összegyűl.

A patak tulsó partján, fehéren poros országot vezet s a mellette ágaskodó távirópóznákat egy katona javitgatja.

Az albánok a legelőnkebb figyelemmel kísérik minden mozdulatát, annyira, hogy a cigarettázást is abbahagyták.

— Te Szelim, — szól az egyik — nézd csak, hogy mászik azon az oszlopon!

— Valami vaskarmokat akasztott a lábára.

Allah veszejtse el, úgy mászik vele, mint az ördög — feleli rá a másik.

— Látod Szelim, most épp a tetejében van.

A két albán meredt szemekkel önfelédten nézi a delgozó katonát.

— Milyen messze lehet ez az ember? — kérdi újra az egyik.

— Nem tudom, — mondja Szelim — de ha kezembe veszem a puskám, egy lövésre leszédném onnét.

— Na, na, ingerkedik a másik, nem megy az olyan könnyen.

— Hát fogadjunk öt patronba, hogy egy lövésre leveszem, heveskedik Szelim.

— Öt patron? Az sok! Hanem ha fején találod, akkor megadom.

Szelim előveszi a puskáját, a mely eldugva egy malomdeszka alatt hevert, célzott s a következő pillanatban a katona holtan zuhant az országot fehér perába.

Szelim megnyerte a fogadást s a két albán keresztbetett lábakkal, esendes nyugalommal várta a halálos ítéletet a börtön nyirkos falai között.

A haditörvényszék komor egyszerűséggel tárgyalja a gyilkosságot. A bírák merev arcú katonák, akik hivatalból ülnek törvényt.

A vádlottakat elővezetik, összekötözött kezekkel, szuronyos fedezettel. Emelt fővel, nyugodtan válaszolnak a tolmács kérdéseire s a világ legtermészetesebb hangján mondják el a történetet.

A bírák megértetlenül hallgatják.

— Haragudtatok ti a katonákra?

— Nem.

— Ismertétek őt?

— Nem.

— Bántott benneteket?

— Nem.

— Hát miért löttétek le?

— Allah elvette az eszünket.

— Tudjátok, hogy nem szabad fegyvert tartani?

— Tudjuk.

— Miért volt hát nálatok puská?

— Uram, — felelt nyugodtan Szelim — mivel védekeznénk, ha megtámadnak a csendőrök?

A törvényszék visszavonul s rövid tanácskozás után meghozza az ítéletet.

Szelimet jogtalan fegyvervisetés és gyilkosság miatt kötél általi halálra ítélték.

A tolmács monoton hangja fordítása után, melyet nyugodt, komoly, elgondolkozó arccal hallgat a két albán a külső meghatottság legkisebb jele nélkül, a záradék felolvasására került a sor, amely így hangzott:

„Tekintve azon körülményt, hogy jelenleg héhér nem áll rendelkezésre, aki az ítéletet végrehajtaná, a kötél általi halál golyóra változtatatik át.”

Erre felderül az arc Szelimnek és hálalkodva így szól:

— Köszönöm nektek katonák, mert az mégis nagy szégyen lett volna, ha egy albánt felakasztanak, így már szép halál lesz.

büncselekmények elkövetésének helyére és napokon át folytatta a bizonyítási eljárást, amelyet július 21-én fejezett be.

A monstre perben a bíróság az ítéletet tegnap hirdette ki és a vádlottat elmarasztalta. Bűnösnek mondotta ki Hübsch Mórt a büntető novella 50. §-ába ütköző és a büntető törvénykönyv 380. §. szerint minősülő és a 383. §. szerint büntetendő százhuszonhét rendbeli csalás vétségében és öt ezért, az enyhítő szakasz alkalmazásával, ötezernyolcszáz korona fő és ezerkétszázhetven korona mellékpénzbüntetésre ítélte és bűnössége következtében ezerháromszáz koronát meghaladó büntetői költségek viselésében is elmarasztalta. Kötelezte végül öt arra is, hogy a gazdáknak okozott kárt térítse meg.

Az ítélet megokolása szerint a bíróság be-

bizonyítottak látta a csalás elkövetését azért, hogy Hübsch a minőségi mérlegelést szabálytalanul hajtotta végre és hogy a gabonát beszálított gazdáknak kevesebbet fizetett. Vádat emelt ellene a királyi ügyész sikkasztás címen is, de ez alól a bíróság felmentette bizonyítékok hiányában.

Az ítélet ellen Tompa Gyula dr. királyi ügyész felebbezést jelentett be az enyhítő szakasz alkalmazása miatt és súlyosbítás céljából, valamint azért, hogy a vádlottat a sikkasztás vétségének vádjára alól a bíróság felmentette. A vádlott védője Csizvási Illés dr. lippai ügyvéd a bűnösség megállapítása és a büntetés mértéke miatt felebbezést és így ez a bűnper az aradi törvényszék, mint felebbezési bíróság előtt újból tárgyalásra kerül.

ROKKANTAK ÉS NOVITS BARONENAS

A dombegyházi kastély vendégei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest felé haladt a vonat. Tömve minden fülke és folyosó. A kocsii tetején szabados katonák. Benn még esendőség, az utasok nem melegedtek még fel egymással, senki sem beszél, mindenki újságot olvas. Az időtöltésnek ezt az áldásos nemét csupán egy ketyke bajszu fiatal ember kerülte. Ő egyszerűen maga elé nézett s ölben szorongatta egész podgyaszát, egy gondosan összekötött papir esomagot.

Az újságíró szemét nem kerülte el e csendesség s azonnal végig mértem vis-á-vmat azzal a kutató gondolattal, vajjon ki vagy, vajjon miben utazol? Egy tekintettel végigfutva utitársamon a következő perben már ajkamon volt a kérdés:

— Melyik ütközetet szenvedte végig?

— Ivangorodot, 1914. novemberében volt a válasz.

Azzal nyugodtan hagyta el a tárgyalási termet a szuronyos katonák kísérete mellett.

Az ítélet végrehajtására kirendelt század megjelent a börtön előtt. A fegyverek tompán zörrentek, mikor lábhoz vették a katonák, hogy megvárják, míg a kivégzéshez rendelt altiszt elhozza az elíteltet.

A török pap kísérete mellett megjelent Szelim sugár alakja a börtön ajtajában, ahol azonnal körülvette a szuronyos katonák négy-szöge közepében a négy fegyveres, aki az ítéletet majd végrehajtja. Néhány rövid vezény szó s a század közepére állítva megindul a menet a város külső határába, a kivégzés helyére.

A kövezeten ütemes egyhangúsággal dobannak a katonák lépései s Szelim felemelt fejjel, egyenes tartással halad közöttük a hegy-mászáshoz szokott, könnyed járásával. Ő nincs szokva az ütemes lépéshez, azért karcau szál termete úgy mutat a sok egyforma katonák között, mint a gyertya lángja, melyet gyenge szél ide-oda imbolygat.

Egy intésre a század megáll, a kivégzési négyszög szétválik, az elítelt elé lép a bíró és újra felolvassa az ítéletet.

A tolmács lefordítja.

— Megértetted?

— Megértettem és megnyugodtam — felelte Szelim.

Turbánjával bekötötték a szemét s a következő pillanatban négy fegyver dörrenése átsegítette Szelimet az örök üdvösség paradicsomába.

Pataky Sándor.

És a folytatólag feltett kérdéseimre a fülkében lévő megdöbbenő részvételétől kísérvé mesélte el aztán Mühlbauer Gyula rokkant gyalogos, hogy 1914. novemberében Ivangorodnál comblovást kapott és eszméletét veszítve feküdt négy és fél napig a hóval borított csatatéren. Közben-közben magához tért és elhaló hangon szanitécékért kiáltott, de senki sem volt a közelben, míg végre az ötödik napon kórházba került. Ekkorra azonban már lefagyott mindkét lába s kezéről a két nagy ujját kivéve minden ujjja.

Elfacsarodott a szívem, ahogy szavait kísérvé végig mutatott esonka két lábán, melyek a combból vannak levágva és két kezére, melyen összes ujjainak csak a legalsó fél izületei vannak meg. Ily nyomorék lett 28 éves korára Mühlbauer Gyula, a győri gyalogezred infanteristája, aki mielőtt kiűtött a háború, mint boldog vőlegény rakta az épületfalakat Bécs építkezéseinek s aki már az esküvője napját is kitűzte, hogy fenékiig őrítse az élet örömeit.

A menyasszony azóta vissza küldte neki a gyűrűt, s mint véglegesen elbocsájtott rokkant évi 840 korona állami nyugdíjat élvez.

Beszéde élénk, közvetlen, minden fájdalom nélküli volt s mert láttam, hogy nincs terhére a foggatás, kérdést-kérdés után tettem fel neki s ő azokra szépen válaszolva a következőket mondotta el:

— Örülök az életnek! Megelégedett s a viszonyokhoz mérten boldog vagyok. — Allandó vendége vagyok egy hasonlóan rokkant társammal Piel János közlegénnyel, a ki szobafestő volt s aki most 23-éves korában szintén évi 840 korona állami nyugdíjat élvez, báró Lonovits Cupulónénak, kinek dombegyházi birtokán élnek mind a ketten teljesen ingyen s akinek jóvoltából még rubákat is kapunk, úgy hogy nyugdíjamat teljesen szórakozásomra fordíthatom.

— A kegyelmes asszony végtelen jósága felelteti minden átélte szenvedéseinket. Van a régi házban nagyon szép szobánk, a kegyelmes asszony olvasni, írni tanít bennünket, majd a beszélgetések után eldominózik, elszakozik velünk, ugyszólván anyai gondossággal vigyáz reánk. A multkorában az ő közbenjárására gyógykezelt Budapesten Herzl tanár ur, s most is az ő javaslatára megyek Pestre, hogy lefagyott lábaim esenkjait újból operáltassam, mert mindég fájnak és genyesednek. Rosszul vágta le őket, rajta hagytak fagyott részt s most azokat levetettem.

Oly lelki nyugalommal mondta ezeket a szavakat, mintha kirándulásra ment volna va-

lahová a szomszédba. A beszélgetés kissé elcsendesült, megilletődtem én annak a szenvedésnek elképzelésétől, amin ez a szegény ember átment és még át fog megni. Amíg én izgatott lettem, át és átfutotta lelkemet a sorsa feletti részvét, s szépen kinézett az ablakon, majd elkezdett énekelni halkán, később hangosabban, mintha az élet csak örömet hordott volna elé, mintha nem is ismerte volna sohasem azt, hogy mi a szenvedés. A harctér egész daloskönyvét végig énekelte a rokkant vitéz s amin nem egyszer elsodálkozva mosolyogtunk többi utitársai, azokon, akik elrebentek ajkáról s amelyek a csatamezők harcainak lelkivilágát tükröztették vissza. A dalt fűt szó követte, majd újból beszélgetés.

— Házasodni készül. A politika nem érdeklő. Ha kap választójoget örülni fog neki, de azt sem bánja, ha nem kap. A megbukott kormányoknak az volt a bűne szerinte, hogy drágább lett alatta a kenyér, mint volt az előtte való alatt. Ezért lesz jó a választójo, hogy a kenyér drágulását megakadályozzák. Aztán beszélt a múltbokról és megmutatta egy újság kivágott cikkét, melyet tárcájában őriz s amelyben egy rokkant katonának az esküvőjéről, arról az esküvőről ír az esti lap, a melyen az áldást Prohászka Ottokár püspök adta az ifju párna.

Mindez oly meggyőzően, oly érthetően világított bele annak a szegény embernek a lelkébe, aki azóta már minden biztonnal ott fekszik újból a Szent István kórház műtő asztalán, hogy Herzl, vagy Dollinger véglegesen megszabadítsa elfagyott lábszárainak utolsó parányitól is, s aki a mérhetetlen szenvedések dacára is boldogan vágyódik vissza az életbe, a dombegyházi pompás otthonba, ahol a kegyelmes asszony dominó partira várja.

— s. — v.

Uzsora

a szőlővel és a barackkal.
Türhetetlen állapot az aradi piacon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi piac még mindig ugyanazt a sivár képet mutatja, amilyen néhány héttel ezelőtt volt. A piacon a legfontosabb kerti veteményeket nem találja meg a közönség: zöldpapstuly, tök és a télire eltehető élelmickek hiányoznak úgy, hogy a lakosság reménytelenül néz a tél elé. A zöldpapstuly kilogramja még ma is két korona tíz fillér, ha ugyan a termelő kegyeskedik ezt a cikket egyáltalán az aradi piacra hozni.

A fővárosi lapok jelentése szerint Budapesten már fölösleg van zöldségfélékben, így tehát kár Aradról és a környékről elhurocolni azokat az élelmickekkel, amelyek nélkül nem tudjuk magunkat fentartani. A hatóságnak sürgősen érintkezésbe kell lépni Herold Autallal és keresztül kell vinnie, hogy a rekvirálást mérsékeltebb tempóban hajtsa végre, mert előbb-utóbb az utolsó falatot is elviszik előlünk.

Hihetetlen uzsora folyik a gyümölcs eladása körül is. Középmínőségű nyári alma kilogrammja két korona negyven fillér és alig megy egy kilogrammra hat-nyolc darab. A kajszinbarack is megjelent a piacon, de nincs benne köszönet, mert a termelők nyolc koronát kérnek kilogrammjáért. Ma először találkoztunk az idén az aradi esemege-üzletekben szőlővel is. A mélyem tisztelt olvasó jól fogódzkodjék meg a székekben mielőtt az itt következő sorokat elolvassa, nehogy leszédüljön a meglepetés következtében. A Csaba-gyógynevek nevezett szőlő kilogrammjáért hat ko-

rona ötven fillért merészelnék kérni az elárúsítók. Ennek az ára a múlt esztendőben egy korona ötven fillér volt. De, hogy most miért szökkeant hat korona ötven fillérré, azt csak az tudná megmondani, aki a zsebekbe és a kapzsi szivekbe lát. Esztendők óta nem volt olyan jó szőlőtermés, mint az idén és mégis uzsoraárát merészelnék kérni a termelők és a kereskedők. A hatóságnak sürgősen közbe kellene lépnie még mielőtt teljesen elhatalmasodik a szőlővel üzőtt merénylet. A szőlőt most, amikor a fontos élelmiszerek csak kis mértékben állanak rendelkezésünkre, igazán nem lehet luxus eledelnek tekinteni és a hatóságnak kötelessége a kezére ütni azoknak az elárúsítóknak, akik a zsebükből kitorászni, amikor tőlük szőlőt vásárolnak.

Nem változnak a gabonaárak.

Mezőssy válaeza a sztrájkjal fenyegetőző munkásoknak.

— Saját tudósítónk telefonjelentése.

Az Aradi Közlöny jelentette ma reggel, hogy a fővárosi ipari munkásszervezetek vasárnap délelőtt tartott ülésükön erősen támadták a kormány élelmezési politikáját és a sztrájk fegyverének használatát is kilátásba helyezték, ha a földművelésügyi miniszter nem változtatja meg a gabonaárakat meghatározó rendeletét.

Mint fővárosi tudósítónk telefonálja, Mezőssy Béla földművelésügyi miniszter ma nyilatkozott erről a kérdéssel és így szólt:

— Nagyon sajnálom, ha a gabonaárakról kiadott rendeletet valaki agitációs anyagra használja fel. Hiszen az illető nem ellenem agitálna, hanem Magyarország egész földművelés népe ellen is, amely most a legszehezbb viszonyok között teljesíti feladatát, részint a lővészárokból, másrészt itthon. Rossz szolgálatot tesz a nemzet egységének, amelyre eme sorsdöntő órákban szükség van, amikor a hadiszerecsene is felénk mosolyog, az, aki a társadalmi osztályok között mesterséges ellentétet akar támasztani. A gabonarendelet ki van adva és azon én, míg miniszter vagyok, semmi módosítást nem engedek.

Tárgyilagosan nézve a dolgot indokolatlan és helytelen a panasz. A termésárak emelése nincs arányban amaz iparcikkék horribilis ár-emelésével, amelyekre a legkisebb háztartásban is szükség van és amelyeket éppen most akarunk maximálni.

Az ipari munkások élelmezésére az egész vonalon gondot akarunk fordítani. Remény van arra, ha a jelek nem csalnak, hogy a nehéz ipart üző munkások kvótáját kedvezőbben állapíthatjuk meg, mint az a múltban volt. Ilyen előterjesztését a munkásszervezeteknek a legmelegebben fogadom, magam örülök a legjobban, ha az ipari munkásság óhaját kielégíthetném.

— A sztrájkjal való fenyegetést azt hiszem a munkásság maga sem veheti komolyan, mert oly időben, amikor a nemzet élet-halál harcát vív, sztrájkot szervezni bűn lenne a nemzet legfőbb érdekei ellen, azokkal az érdekekkel szemben, melyek mellett minden más érdeknek el kell törpülnie. Meg vagyok győződve arról, hogy a közvetlen tárgyalás során a munkásság az én részemről a legjobb indulatot fogja tapasztalni. Örülök, ha erre mielőbb alkalom kínálkoznék.

— A gabonaárak leszállításáról szó sem lehet és ahhoz semmi körülmények között nem fogok hozzájárulni.

Plébánosok mozgalma fizetés javításért.

A csanádi egyházmegyében kezdődött a drágaság elleni mozgalom.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A csanádi római katolikus egyházmegye kebelében, amelybe az aradi római katolikus hitközség is tartozik, rendkívül érdekes, a háborús gazdasági viszonyokkal összefüggő mozgalmat indítottak meg a plébánosok. Akciójuknak az a célja, hogy az állam a természetbeni járandóságokat ne válthassa meg, hanem tényleges természetben adja ki.

A csanádi egyházmegye területén kétszáz-negyvenhét plébánia működik, amelyből mintegy kétszáznak a kincstár a kegyura. (Az aradi belvárosi plébániának nem a kincstár, hanem Arad város a kegyura.) A kegyur tartja fenn ugyanzólván a kisebb plébániákat, mert, egy-egy kisebb plébánia területén oly csekély számmal vannak a hívek, hogy a párbér, az esketési és a temetési díjak egyáltalán nem fedeznék a plébánia személyi és dologi kiadásait. A kegyur rendszerint évi fixfizetést is ad a plébániának, azonkívül különösen a falusi plébániáknak termőföldet is biztosít.

Sok olyan plébánia van, amelynek a kegyura annak idején, amikor a kegyuri jogot megszerezte ugynevezett természetbeni járandóság, szolgáltatására kötelezte magát. Természetbeni járandóság alatt tüzifát, búzát, bort és egyéb terményeket értettek. A kincstár, amely több ezer plébániának a kegyura, seholsem szolgáltatja ki természetben ezeket a járandóságokat, hanem évtizedekkel ezelőtt megállapodott a plébánosokkal, hogy a természetbeni járandóságot pénzösszegben váltja meg. Évtizedekkel ezelőtt a plébánosok igen alacsony megváltási összeget fogadtak el az államtól. Arad környékén például egy liter bor megváltási összege még ma is tizenhat fillér, egy métermázsza búzáé nyolc korona, egy öl tüzifáé husz korona. Abban az időben, amikor ez a megállapodás létrejött a vallás és közoktatásügyi minisztérium és a plébániák között, ez tekintélyes összegek volt mondható és a plébánosok örömmel fogadták el az állam ajánlatát, mert hiszen ők úgy sem tudták volna elfogyasztani azt a sok természetbeni adományt, amit az állam járandóság címén köteles volna nekik fizetni és így a járandóságot megváltó pénzösszeg tekintélyes része megmaradt nekik.

A világháború ezen a téren is kellemetlen változásokat idézett elő. Ha a plébánia egy kis bort akárnak inni, akkor kénytelenek literjét három-négy koronával megfizetni, a tüzifa ölért még falun is hatvan-hetven koronát, a búzáért pedig métermázsánkat most már ötven koronát kell fizetni. A plébánosok a háború alatt évről-évre kellemetlenebbül érezték a drágaság súlyát és úgy konstataáltak, hogy a kincstár által fizetett, természetbeni adományokat megváltó összeg egyáltalán nem fedezte szükségleteiket. Legelőször a csanádi egyházmegye kebelében indítottak mozgalmat oly irányban, hogy a kincstár eddigi gyakorlatát el kell törölni. A csanádi egyházmegye legtekintélyesebb és legidősebb plébánosai gyűlésre hívták össze mindama plébánosokat, a kiknek a kincstár a kegyura. Ezen a gyűlésen elhatározták, hogy nyomatékosan követelik a kincstártól a természetbeni járandóságok természetben való kiutalását úgy a háború alatt, mint a háború után. Memorandumot intéztek a kultuszminiszterhez és kifejtették eme feliratban kívánalmaik, jogos indokait. A csanádi egyházmegyei plébánosok mozgalmát az ország összes kincstári kegyuri plébánosainak akciója követte és több mint kétezer plébános egyöntetű fellelése kellemetlen meglepetés-

okozott a kultuszminiszteriumban. Ez a kérelem ugyanis a kincstárnak több millió korona többletkiadást jelentene, eltekintve attól, hogy a beszerzéssel igen sok munka és adminisztrációs kiadás is jár.

A kultuszminiszter magához hívatta az összes püspököket és arra kérte a főpásztorokat: világosítsák fel a plébánosokat, hogy ennek a kérdésnek ilyen formában való rendezése a háború alatt keresztülvihetetlen. A háború után a kincstár hajlandó ezt az ügyet közmegelegedésre elintézni, a háború alatt azonban elégedjünk meg a plébánosok azzal a háborús segéllyel, amit az állami tisztviselők kapnak. Kévéssel ezelőtt a püspökök össze is hívták a plébánosokat és a gyűlésnek meglelt a kívánt eredménye. A plébánosok ugyanis kijelentették: hajlandók elfogadni harmincöt százalékos háborús drágasági segélyt, amely természetesen az állami tisztviselőkéhez hasonlóan még ez év folyamán emelkedni fog. Fentartották azonban ama kívánságukat, hogy miadajrt a háború után az állammal végérvényesen rendezzék ezt a nekik immár tarthatatlann állapotot.

Német katonai vizsgálóbíró Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Élénken emlékeztet még az a merénylet, amelyet az év január első napjaiban garázda német katonák a Mikes Kelemen utcában Varga Elemér máv. ellenőr családja ellen követtek. A tisztviselő felesége és leánya este háromnegyed tizenegy óra felé a moziból mentek haza, amikor a Mikes Kelemen utcában négy német katona ugrott eléjük, akik csikos kórházi ruhát viseltek és erőszakot akartak elkövetni a leányon. Mielőtt még azonban szándékukat megvalósíthatták volna, odaérkezett az apa Varga Elemér a helyszínre, aki elébe ment a feleségének és leányának. Varga Elemér megvédte a leányát, a németek azonban leteperték őt a földre és inzultálták. A merénylet bár téli estén történt, mégis meglehetősen nagyszámu közönséget csalt oda, úgy hogy a német katonák kénytelenek voltak elmenekülni. A katonai állomásparancsnokság ahová az esetet azonnal bejelentették, patrult küldött ki utánuk, amely kettőt be is vitt közülük. Ezeket még az utcán futás közben fogták el. A másik kettőt részeg állapotban az egyik éjszakai mulatóban találták meg. A négy német katona egybehangzóan tagadta, hogy ők kíséreltek volna meg a merényletet a Mikes Kelemen utcában, azt állították, hogy a Maccum kórházból ahol borbaj miatt elkülönített osztályban kezelték őket a falon másztak ki és azután egy kis kocsmában addig ittak amíg teljesen beragtak.

A négy német katonát előzetes letartóztatásba helyezték és Aradról a nagyszabeni katonai börtönbe szállították el. Az aradi állomásparancsnokság és az aradi rendőrség egyformán erélyes hangú átiratot intéztek az akkor még Nagyszabeben székülő német katonai parancsnoksághoz és kérték a négy németnek legszigorubb megbüntetését.

Mint az Aradi Közlöny mai számban jelentette, tegnap Aradra érkezett egy német hadbíró kapitány, hogy a merénylő katonák ügyében a vizsgálatot lefolytassa.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott a német hadbíróval, akit Zschinsky bárónak hívnak és egészen fiatal ember. A kapitány elmondotta, hogy ő a Romániában működő német hadbírószág vizsgáló bírója és Romániából érkezett most Aradra. Tárgyalásair ma kezdte meg az aradi lőfegyverrendőrség helyiségében és ma működésének első napján már egy szintén német katonák által elkövetett lopás ügyét elintézte. Két német katonát Helvig és Guttman ugyanis szintén a télen, Fülöp Márton kereskedő özvegyétől ezerkétszáz koronát ellopott. Zschinsky báró ma a két letartóztatásban levő katonát szembesítette a károsulttal és a tanúkkal, akik rájuk ismertek és terhelő vallomást tettek ellenük.

A Mikes Kelemen utcai menzán négy katonát fegyveres német őrség hozta Nagyszombatból Aradra. A hadbíró kapitány ma akarta,

megkezdeni ügyükben a kihallgatásokat, ezt azonban egy humoros kis félreértés megakadályozta. Zschinsky báró a kapitány hadbíró ugyanis mint valódi porosz arisztokrata a legtisztább „plattdeutsch” nyelvet beszéli, ami magyar ember számára ha még olyan jól tud is németül majdnem érthetetlen. Így történt, hogy a báró három órára kérte beidézni a sértett Varga Elemért és családját, viszont az a tisztviselő aki a rendőrség részéről az idézést írta úgy értette, hogy a báró nem három hanem öt órát mond és öt órára idézte meg Vargáikat. A kapitány hadbíró öt órakor már nem akart az ügybe belekezdeni és ezért a kihallgatást és a szembesítést holnap reggel háromnegyed kilenc órára halasztotta.

A német hadbírószághoz az aradi állomásparancsnokság részéről Suhajda főhadnagy, az aradi rendőrség részéről pedig Vidéki Gusztáv segédtiszt vannak beosztva.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés. Stanislaut feladják az oroszok.

Hága. A Morningpost jelenti Pétervárról: Az orosz polgári hatóság Stanislaut elhagyta. A pétervári bankok már nem fogadják el átutalásokat Kolomeába és Czernovitzba.

Hága. A Daily Mail jelenti Pétervárról: Az ideiglenes kormány beismeri, hogy nemcsak a fronton levő, hanem a front mögötti csapatok is megtagadják az engedelmséget. Különösen a fiatalabb korosztályok nem akarnak a frontra menni.

Hága. A Daily News jelenti Pétervárról: A rigai garnizonban nagy nyugtalanság észlelhető. Hírlik, hogy Lenin az északi hadsereghez Rigába menekült.

Hága. A Daily Chronicle jelenti Pétervár-

ról: Az utóbbi napokban nagy csapatkoncentrációk miatt a nyugtalanság növekedett. Pétervár egy ostromlott várhoz hasonló, mely minden pillanatban várja az elesét. A városban 1200 gépfegyver van föllállítva és 50.000 gyalogos, 12.000 kozák táborozik. Kerenszky valóságos diktatori hatalommal van fölruházva.

Berlin. A Wolff ügynökség jelenti: Flandriában erős tüzer harc volt. Keletgaliciában a Szereth és a Kárpátok között széles frontot kísérik a hátráló ellenfelet. A Kárpátokban a Susita partján levő völgyben nagyban folyik a harc, amely az ellenségnek helyi előnyöket szerzett.

Stockholm. Verberovski tengernagyot, az orosz keleti flotta parancsnokát letartóztatták, mert a kormány titkos parancsát közölte a legénységgel.

A Károlyi-párti főispánok.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: Az ellentétek, amelyek a Károlyi-párt és a kormány között a pártot megillető főispánságok dolgában támadtak, újra kísértének. Tegnap délután a párt tagjai, élükön Károlyi Mihály gróffal, megjelentek Esterházy Móric gróf miniszterelnöknél, hogy tisztázzák ezt a régen huzódó és egyre kellemetlenebbé váló ügyet. A válasz, amit a miniszterelnöktől kaptak, egyáltalában nem elégíti ki a függetlenségi párt tagjait.

Közölték velük, hogy a **békésmegyei főispánságot**, a melyre a pártnak Tolnay Lajos volt a jelöltje, **nem kaphatják meg**, mert azt a kormány már a **demokrata pártnak** ígérte, ennek pedig Füzeses Zoltán dr. királyi ítélőtáblai bíró a jelöltje. Nem lehet a

párté a nagyváradi főispánság sem, mert ezt viszont **Ember Géza** kir. ítélőtáblai bírónak szánja a kormány. A szabadkai főispánság kérdése nem okoz nehézséget, mert a kormány csak a Károlyi-párt jelöltjének személyével nem ért egyet, egyébként azonban nem zárkózik el a szabadkai főispánságnak Károlyi-párti jelölttel való betöltése elől. Így valószínű, hogy Pleszkovics Lukács dr. helyett Antunovics József képviselő lesz Szabadka város főispánja.

A Károlyi-párt további magatartása attól függ, hogy a két elvesztett főispánságért újakkal kártalanítják-e. Szó van róla, hogy a békésmegyei és a nagyváradi főispánságért cserébe a torontálmegyei és a krassószörény-megyei főispánságot kapja a párt.

Leleplezett titkos szerződés

— Saját tudósítók telefonjelentése.

Bern. A Taguracht szenzációs leleplezést közöl a francia kamara legutóbbi titkos üléséről. Szóba kerültek az Oroszország és Franciaország között kötött titkos szerződések, melyekhez Anglia is hozzájárult. E szerint Franciaország nemcsak Elzász-Lotharingiát, hanem a Rajna-vidék jó részét is megkapná, míg a Rajna-vidék többi része semleges lesz. Franciaország ezenkívül még Szíria birtokához is hozzá jut.

Zürich. Az Idea Nationale legutóbbi vezéréikében azt írja, hogy Franciaországban Ausztria-Magyarországgal szemben barátságosabb áramlat észlelhető, amely ellentétben áll az eddigi francia politikával. Ennek az a célja, hogy Olaszországnak aspirációit Ausztria-Magyarország javára megbénítsák. Kiténik, hogy Olaszország bizalmatlanná vált Franciaországgal szemben.

Zürich. A Temps az amerikai mozgósításról ír, és azt mondja, hogy eddig százhuszonöt-ezer ember van fegyverben. E hó 26-án újabb száz-ezer embert hívnak be és augusztus 18-án

ugyanennyinek kell bevonulni. Ha ez megtörtént, a hadsereg egy harmadrésze át jön Európába.

Diadalmenet Galiciában.

— Minden fronton vérzik az orosz. —

Budapest, július 24. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti haretér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadsereg arcvonala.

A Tarnopoltól nyugatra aratott győzelem megtörte az oroszok ellenállását. A Szereth alsó folyása és a Tatárhágó között német csapatok Trembovlától északra elérték a Szereth keleti partját. Azok az orosz tomegek, melyeket ott eléjük vetettek, ezek az eredményen mitsem változtattak. Osztrák-magyar hadosztályok harcok közben áthaladtak Bodhaicze területén. A szövetségesek a Dnyeszter mindkét oldalán is megkezdtek az ellenség sarkában az előnyomulást. Az események forgatagában még mindig lehetetlen a foglyok számát a mindenféle fajta zsákmány tömegét megállapítani és mindazt elrendezni és biztonságba helyezni, — amit az oroszok a harci zóna menekülés-szerű kiürítése közben ott hagyni kényszerültek.

József főherceg vezérezredes hadsereg arcvonala:

Az orosz hadvezetés említésreméltó szívósságukkal tesz kísérleteket arra, hogy megvert keletgaliciai seregeit a keleti arcvonal más front szakaszán váltakozó terjedelmű támadó vállalkozásokkal, tehermentesítse. A Kárpátokban első sorban részleges előretörésekkel akarták ezt a célt elérni. A hármas orosz határon, a Tölgyesterületeen és a Cassimu és Putnavölgy között több ilyen előretörést visszavertünk. Az oroszok ma reggel a Putna völgyétől északra román zászlóaljakkal egyetemben ismét támadásba fogtak.

Mackensen vezértábornagy hadsereportja:

Az orosz-román támadások román területen már a tüzeresség tüzeiben összeomlottak.

Olasz haretér:

A Karszt fensíkon a Vodicenél az ágyuk időnként nagyobb tevékenységet fejtettek ki.

Délkeleti hadszíntér:

Lényeges esemény nem történt. A vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, július 24. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállásról jelentik:

Keleti haretér:

A Keleti tenger és a Fekete tenger között huzódó egész keleti arcvonal elkeseredett harcok és a német és szövetséges fegyverek nagy sikereinek színhelye.

Lipót bajor herceg hadseregarcvonala:

Eichhorn vezérezredes hadsereportjánál az oroszok Jakobstadt mellett este hasztalanul támadtak, miután reggel egy támadást széles arcvonalon megsemmisítő tüzünkkel már csirájában elfojtottunk. Dünaburgtól délnyugatra erős tüzerességi hatás után hat hadosztályt mélyen tagolva ötször vezettek támadásra csapataink ellen, melyeket teljesen megtartottunk. Az ellenség kemény közelharok után rettentő veszteségekkel hátrálni kényszerült. Az oroszok délelőtt Krevonál is 5 kilométer szélességben újabb rohamot intéztek, de visszavertük őket. Krevo falu ismét kezünkön van. Az ellenség Smorgontól délre összesen 6 hadosztályt velett harcra. A halottakból és a foglyok útján az arcvonalon ezeknek valamennyi ezredet megállapíthattuk. Csak roncsaik tértek vissza.

Böhm Ermolli vezérezredes hadsereportja:

Kelet-Galiciai hadműveleteink stratégiai hatása mind nagyobb arányu lesz. Az északi kárpáti harcfront előtt is hátrál az orosz. A Szerethtől az Erdős-Kárpátokig 250 kilométer

szélességekben előre nyomulnak diadalmas hadtesteink Tarnopoltól délre kiküzdötték a Szerethen való átkelést. Trembovlánál az oroszok kétségbeesett tömegtámadásait visszavertük. Podnojeen, — Halicson és a Bystrica — Salotvinska vonalain áthaladtunk. A zsákmány eddig át nem tekinthető. Több hadosztály 3000—3000 foglyot jelent, számos nehéz ágyú, köztük legnagyobb kaliberűek és élelmi, lőszerrel telt vasúti vonatok, páncélvonatok és motorokocsik, sátrak barakkok és mindenféle hadieszköz esett zsákmányul és az ellenség fejeztett visszavonulásáról tanuskodik.

József főherceg vezérezredes arcvonala:

Az északi szárny csatlakozott a Dnyesztertől délre megkezdett mozdulatokkal. Az egész arcvonal mentén erős az ellenség tevékenysége. A Bystrica mindkét oldalán és a Tölgyes-szorostól délre visszavertük az oroszok előretöréseit. A Trotus és a Putna között fokozott tüzelés az oroszok és románok arra irányuló kísérletei követték, hogy a támadásra törjenek előre. Védőtűz hatásunk az ellenséget csaknem mindenütt árkaikban lekötve tartotta. Ahol kimerészkedett ott visszavertük. Ma reggel ott új harcok lobbantak fel.

Mackensen vezértábornagy arcvonala:

Putna és a Szereth mentén is jelentékeny erőre kaptak a tüzharcok. Orosz-román rohamcsapatok több ízben támadásra indultak, amely már zárótűzünkben összeomlott.

Macedóniai harcok:

Nem volt nagyobb harci esemény.

Ludendorff, első főszállás-mester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Halicsot visszafoglaltuk.

Budapest. Sajtóhadiszállásról jelentik: Szereth között dél felé előretörő szövetséges csapatok alig egy napi menetelésnyire vannak a Monasztvicska — Buncsan vasúti vonaltól. Régi állásaink Sztaniszlautól közvetlen nyugatra ismét a kezünkben vannak. A sztaniszlau medencéhez tartozó orosz front az Erdős-kárpátokban szintén kezd letöredezni.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Az orosz visszavonulás egyre nagyobb méreteket ölt. A hátralé orosz kötelékeket a Szerethmentén Tarnopoltól délre sem tudtak komoly ellentállást tanúsítani. Julius huszonharmadikán délután csapataink a Dnyesztertől délre már széles fronton átkeltek a Lukván és elértek a Bisztrica melletti régi állásokat. Halicsot elfoglaltuk. A Bisztrica-Salotvinska vonalat át-leptük. A felszabadított vidéken az óriási élelmiszer raktáraktól eltekintve, a dus aratást nagy mennyiségű marha jutott a győztesek kezére. Kelet-Galíciai győzelmes hadműveleteink hatása alatt a Kárpátoktól a Dunaig terjedő front megingott. A romániai fronton július huszonharmadikán reggel öt órakor pergő tüzelés irányult a Rimnicul torkolata ellen.

Oroszország a nyugati hatalmak ellen.

— Sajtó tudósítók telefonjelentése.

A Haparandán át érkező hírek szerint Oroszországban rettenetes izgalmat keltettek az utóbbi napok vereségei. Bizonyosnak tartják, hogy a vereségekben nem a katonák a főbűnösök, hanem a veszedelmet a municióhiány okozta. Oroszországban szinte határtalan a düh a nyugati hatalmak ellen, amelyek az orosz hadsereget offenzívára kényszerítették, anélkül, hogy a nyugati fronton tehermentesítő akciót indítottak volna és így a nagy garral hirdetett egységes front az utóbbi hetekben illuzóriusnak bizonyult.

Rotterdam. A Nieuwe Rotterdamcher Courant Pétervárról jelenti: Tegnap este ismét tüntetés volt Péterváron, de egészen más, mint a múlt heti tüntetés. Politikai desperádok és

közönséges utonállók rálöttek a frontról visszavert csapatokra. A közelmúlt eseményei a kormány helyzetét megszilárdították, mert az a vélemény terjedt el, hogy a zendülés okozta a fronton szenvedett vereséget. Ez ürügy alatt a kormány a legszigorúbb intézkedéseket teszi. A nagyközönség még az anarchisták kihívását is javára írja a kormánynak. A miniszterelnököt sokkal jobban elfoglalják a belső események, semhogy válaszolhasson a német kancellár beszédére.

Zürich. Pétervárról jelentik: Nekrasov forgalmi miniszter értesítette a vasútgazgatóságokat és a galíciai főhadiszállást, hogy Kerenszky miniszterelnök ellen méreaylet készül.

A miniszter megfelelő rendeleteket adott ki Kerenszky megvédésére.

Tüzérségi csata Flandriában Nyugati harcok:

Rupprecht bajai trónörökös hadcsapata:

Flandriában a tüzérségi csata eddig el nem ért erővel éjjel-nappal tovább tombol. A felderítő előretörések arcvonalunk ellen számossabbak. A Labasse esatorna és Ens között egyre tart az élénk tüzelés. Hulluch mindkét oldalán az ellenség éjjeli felderítő vállalkozásai eredménytelenek voltak.

A német trónörökös hadcsapata:

A franciák a Chamin des Dameson ismét megtámadták a harcmezén 13. hadosztályt, amely mindeddig, de ezuttal sem vesztett egy tapodtat sem a támadásával szerzett állásokból. A Maas jobbpartján július 22-ikén badeni ezredek részei benyomultak az erősen elszáncolt Courress erdőbe és az ellenségnek erős veszteséget okoztak és számos fogollyal tértek vissza.

H I R E K.

Rendeli a kormány a hadbavonultak házbértartozását.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapestről telefonálja tudósítók: Ma délelőtt tisztelgett a budapesti háztulajdonosok egyesületének vezetősége Esterházy Mór gróf miniszterelnöknel, hogy kérjék, vállalja a kormány a hadbavonult lakók házbér hátralékának rendezését, mert az már harminc millió koronára szaporodott. A moratorium rendelet értelmében ezeket a hátralékokat most már fizetni kell, de a harcokról hazajövők nem tudnak fizetni. A háztulajdonosok nem akarják magukra venni annak az ódiumát, hogy a harcokról hazatérő hősokeket évekig zaklassák a házbér hátralék miatt.

A miniszterelnököt arra kérték, tegye magáévá az előző kormány ama ígését, hogy ezt a nehéz kérdést rendezzi.

Esterházy gróf kijelentette, hogy teljesen osztozik a távozott kormány álláspontjában, mert mentesíteni akarja a hazatérőket a házbértartozás alól.

— Gazdasági tárgyalások Németországgal. Bécsből jelentik: A magyar, német és osztrák kiküldöttek a gazdasági megegyezés kérdésében ma kezdték meg az érdemleges tárgyalásokat. A tárgyalások előreláthatólag két hetet vesznek igénybe.

— Katonatisztek párbaja. Budapestről telefonálja tudósítók: Ma délután a Fodor-féle vívóteremben Pálffy-Daun József gróf, a főrendiház tagja, repülőhadnagy és Kina Oszkár vezérkari kapitány között kardpárbaj folyt le, melynek oka korábbi szóváltás volt. Mindketten könnyebben megsérültek.

— Halálozás. Mély és igaz részvétet keltett Aradon Assael József, volt aradi ékszerésznek váratlan halála. Assael körülbelül három, héttel ezelőtt volt Aradon és ismerősei előtt nem említette, hogy beteg. Néhány napig volt csak ágyban fekvő beteg. Temetése tegnap volt igen nagy részvét mellett. Az elhunyt, aki mozgósításkor, mint népfelkelő hadnagy vonult be, most vetette le a főhadnagyi egyenruhát, a királynak ama parancsára, amellyel az ötven éven felülieket szabadságolták. Assael, aki csak néhány év óta lakik Budapesten, feleségén és leányán kívül Fehér Gábor kir. tanácsos az Aradi Első Takarékpénztár igazgatója, a veje gyászolja.

— Megakadályozott betörés. Az aradi jószágigazgatóság palotájában ma este nyolc órakor a cselédek és a házmaster észrevették, hogy az egyik félreeső helyen egy ember rejtőzködik. Telefonon értesítették a rendőrséget, ahonnét az ügyeletes Petkovics Béla rendőrfelügyelő Rédi és Szabó detektiveket küldötte ki. A detektivek behatoltak a helyiségbe és ott találták J. S. nevű szakaszvezetőt, akit a katonai hatóság szökés miatt már régóta köröz. A szakaszvezető a polgári életben is rovttmultu. A detektivek letartóztatták és megmotozása alkalmával megtalálták nála a jószágigazgatóság egyik pincéjének a kulcsát, ahová a multkor betörés történt. A szakaszvezető beismerte, hogy már követett el egy betörést a jószágigazgatóság pincéjébe és most is lopni akart. A nyomozást holnap folytatják.

— Liszt kiosztás. Közönséges teszem, hogy csütörtökön kezdődő a heti liszt kiosztáson egy rész fehér, három rész kenyér és kettő rész rozs liszt adatik ki. Változás tehát csak annyiban történt, hogy tengeri liszt helyett rozs liszt adatik ki, miért is a folyó év május hó 20-án kelt árjegyzék úgy az ár mint az adagok tekintetében továbbra is érvényben marad. A közéletmezei hivatal érteke.

— Legújabb divatlapok Mepelnél. 354
— Legjobb légnymású mosógép az Aerowash fél idő alatt 70 százalék szappan megtakarítással dolgozik. Ara 24 korona. 851

Gyűlöli a francia katona az ujságját.

A francia sajtó ma is éppen olyan nagyhangú és hazug frázisokkal vezeti félre a népet, mintha a háboru három esztendeje nem tanította volna meg az embereket arra, hogy a sok fenbőjázás, a sok hazugság mögött mennyi a szomorú valóság. Ha mi mondjuk ezt, akkor elfogultsággal vádolhatnak meg. Azonban a „Humanite” című francia lapra senki sem foghatja rá, hogy a maga hazája ellen akarja polgártársait izgatalni és pláne azt nem mondhatja senki, hogy a lövészárokokban fekvő katonák kritikát akarnának gyakorolni és szembe akarnának helyezkedni azzal a hangulattal, amelyet az otthon lévő, különösen a sajtó igyekszik még most is ébren tartani. Már pedig az említett lapban közzé tett levél mélyen lesújtó ítéletet mond a francia sajtóról és ennek a sajtónak járszalagján vezetett közönségről és mély bepillaantást enged a francia katonák lelki állapotába.

Egy gyalogos hadnagy írja a következő levelet a Humaniténak:

— A sajtót nem szeretjük itt a lövészárokokban. A katonáink panaszoják, hogy őket úgy állítják a közönség elé, mintha olyan lelketlen emberek lennének, akik már úgy hozzá szoktak a háboruhoz, hogy a veszéllyel szembe nevetnek. Ha mi katonák nem türjük el azt, hogy bennünk kételkedjenek, akkor ne kerüljenek bennünket a miatt sem, hogy ma már sokkal megfontoltabbak és előrelátóbbak vagyunk, mint azelőtt. Aki ezeket a megjegyzéseket túl pesszimistikusoknak találja, alkalmazhat magának, hogy saját tapasztalatai alapján győződjék meg azok igazságáról. Jöjjön csak ide ki, tartózkodjék huszonnégy óra hosszúság egyikében azoknak a lyukaknak, amelyeket a hadvezetőség jelentéseiből bizonyára jól ismer és akkor majd meg fogják érteni, hogy

Habzó, illatos, tisztító a „ZOLIN” szappanpótló mosdótabletta,
hozzájúthat mindenki, mert olcsó és mindenütt kapható. v-7179 Készíti: Brázay Kálmán szappangyára, Budafok.

miért vagyunk olyan tartózkodók és miért vagyunk olyan meggondoltak. Ha tizennégy nappal tized az ember az acél és robbanóanyagok özőnében tölt el, akkor ez már megváltoztatja egy kissé az embert.

— Kérve-kérjük az újságokat, hogy ne állítsanak bennünket mindig szobortalapzatra. Rakjanak egy kevésbé féket valószínűtlen elbeszélésekre és légből kapott eseményekre. Ha a katona a nemzetét védi és a hőret viszi érte a vásárra, akkor nem tűri, hogy Den Quichottével, vagy Tartariannel hasonlítsák össze. A sajtónak a hazudozása nemcsak a saját tekintélyét súlyosítja le, hanem a katonát is rossz hangulatba hozza. Vajjon az újságírók szindikátusa nem tehetne valamit, hogy ez a rossz hatás odakint a frontokon megszünjék? A sajtó igazán szép szerepet játszhatnék, hogyha az igazat mondáná el, ha meghallaná és visszadná a lövészárkok igazi gondolatait.

— Ami poilluink elmondanak, hogy fáradtak s hogy biztosítékot akarnak abban az irányban, hogy nem ismétlődnek meg többé az elkövetett hibák. Ugy-e bár ebben semmi sincs? Utóvégre, ha az ember három évig szenvedett, akkor ez érthető. Miért nem figyelmeztetik az újságok állandóan a közönséget és a hatóságokat, hogy javítsák meg a frontok életét. Ha mindazt, amit ma követelünk, már 1915-ben megtették volna, akkor nem jutottunk volna abba a helyzetbe, hogy még a negyedik háborus év kezdetén is a viszonyok javulását kelljen követelnünk, megkíméltek volna bennünket sok csalódástól és nem lennénk annyira fáradtak. Harmincegy hónapja élünk vízben, piszekben, porban, melegben, hidegben, tetvek közt, támadunk és védekezünk és ezt, higgyék el az újságíró urak, figyelembe kell venni.

— Nem azt mondom én, hogy ellenőrzés nélkül írják meg a haditudósítók mindazt, ami a fronton történik, de feltétlenül azt a benyomást kell keltenie a haditudósításnak, hogy az komolyan is veendő. A katona gyűlöli a hazugságot. Legalább azt az elégtételt adják meg önök odahaza neki, hogy a sajtóban ne olvasson csupa rablótörténetet, amelynek ő a hőse.

Ez az egyik legfontosabb feltétele annak, hogy erkölcsi erőt építsen maradjanak.

MEZGŐKEPSZINHAZ.

* Nem lesz dán fim. Koppenhágából jelentik: A Nordisk-film társaság augusztus elsején minden gyárában és üzemében beszünteti a munkát. A vállalatnak nincs nyersanyaga és a filmek nemzetközi értékesítése is lehetetlenné vált.

NYARI SZINHAZ.

ARAD, 1917. évi július hó 25-én, szombán:
Nagy cabaret előadás.

∴ Az előadás kezdete 8 órakor ∴

A szerkesztésért felel:

Stauber József.

ARADI KÖZLÖNY.

Az új évnegyed alkalmával 1917. évi július hó 1-től új előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny”-re

Az eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legfrissebb tudósításban számol be az Aradi Közlöny. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborus híreinek megbízhatósága révén Magyarország vidéki lapjai között az első helyen áll és mint ilyen a legelterjedtebb, a legértelmesebb, legkedveltebb és legolvasottabb újság.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre 36 korona
Fél évre 18 korona
Negyed évre 9 korona
Egy hóra 3 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

NYILTTÉR.

(Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget)

A Hátszegi Felső Kereskedelmi Iskolával és Női Kereskedelmi Szaktanfolyammal
kapcsolatban
Internátus. 4071

Ellátási díj 1000 korona. A főbb felügyelete alatt külön izraelita menza. Érettségi vizsgálat. Allasközvetítés. Beiratás levél útján is eszközölhető. Prospektus ingyen. A délkeleti Kárpátok legszebb és legegészségesebb vidékén.

Tisztelettel értesítem egy a helybeli mint a vidéki n. b. szülőket, hogy

Iakásomat

megváltoztattam, ahol továbbra is javító-, pót- és magánvizsgálatra felelősséggel előkészítettek. Tisztelettel: 4792

Izr. Fiuinternátus,
Mikes Kelemen-utca 10. sz.

Arad legrégibb kerékpár, varrógép és Gramophon raktára. Villanyvilágítási vállalat.

Hammer Vilmos

műszerész

Szabadság-tér 5-6.

Telefon 86.

Vesztek törött és használt gramofon lemezt K. 0.50 darabját.

Egyedüli képviselő a világ legjobb gyártmányú gépekből. Columbia és Irvingtonos jegyű gramofonokból, Waffler kerékpárok és Pfaff varrógépek, Saphirüs „Pathefonok”, Pathe lemezek. Megérkeztek a legújabb felvételi operettek és népdalok. **Király Ernő**től.

Nagy raktár kerékpár alkatrészekből, gumiból és Acetylen lámpákból. Pontos kiszámlálás, jutányos árak. Nagy szakértői javító műhely. 2951

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor 1 kor. — fill.

Katonáknak

fontos tudni, hogy

ruhaletük

kiültására legjobb szer a **PETRIS** folyadék, ára 2 kor. és **HADAR** hintőpor, ára 2 kor.

Szőrvesztő-

Depillor.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasítással 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszer-tárában

Arad, Andassy-ut. 22. szám.

A szépségápolás titka a felhasználás szépségápolószerek helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcse. Kis tégl. 1.50 kor. Nagy tégl. 2.50 k.

Rozsnyay Serail crémje nappali használatra. Egy tégl. ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fill.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehető finomságu. Crém, fehér, rózsás és tejszínesben. Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Loin du bal, orgona, piros rózsás, Serail. Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1842

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

5-6 tányér leves 24 fill.

„Bergmauna“ buszá leveles.

teljesen pótolja a buszlevest, tartalmaz: Julienne-t, szárított zöldséget, carfiót és gombát. —: 1 csomag (5-6 tányér levesnek elegendő). **Ára 24 fill.**

Tömegélelmezőknek előnyös külön árajánlatok

Mindenütt kapható!

Képviselő: 1297

László B. Jenő,

Arad, Kazinczy-utca 2. szám.

A könyvelésben jártas tisztviselőt

vagy

tisztviselőnőt

keresünk 454

azonnali belépőre.

Ajánlatok a fizetési igények megjelölése mellett a Tiszavidéki Hengermalom és Tárház r.-t.-hoz Gyomára intézendők.

Segédet keresünk

fűszer-, vas- és rövidáru üzletünk részére, román nyelv megkivántatik. Ajánlat fizetési feltétel 4853

Moskovitz Ignéz és Fia

cég Halmagyosúcs küldendő.

14198—1917. kh.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. Honvédelmi Miniszter Urnak az 5.20 mm. közötti vastagságú gömb és négyzetvas tárgyában kelt 11667—1917. eln. 20b. sz. rendeletét a következőkben teszem közzhírré:

Az 5.20 mm. közötti vastagságú gömb és négyzetvasból (ide értve a beton vasat is) az 1917. évi unius hó 5-én a magyar szent korona országainak területén megévő készletek az alábbi rendelkezése értelmében ezennel hadicélokra igénybevetteknek jelentem ki és ezeket a készleteket a 3—5 §-ok közelebbi rendelkezései szerinti be kell szolgáltatni.

Aki a jelen rendelettel hadicélokra igénybevett készleteket vagy annak részét a jelen rendelet ellenére be nem szolgáltatja, az amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénz büntetéssel büntetettik.

Arad, 1917. június 16.

Green, főkapitány.

Eladó birtok.

Eger környékén (Heves m., Egertől 7 km.) szabad kézből **eladó** egy 96 magyar hold kiterjedésű nemesi birtok, melyből ca. fele szőlő, fele szántóföld, gyümölcsös és rét. A birtok közepén kis tanya, melyen Egerből vezető műút megyen át. A birtoknak és szőlőnek fekvése nagyon szép. Megvehető függő természettel, vagy anélkül. Felvilágosítást ad:

4796 **Friedman Sámuel**
vésnök, Miskolcz, Kazinczy-utca.

Az Aradi Ipar- és Népbank

Bankhelyiségek a Bohus-palotában. Alapított 1869-ben.

Részvénytőkéje és tartalékaiapjai: 7.500.000 korona.

Igen előnyös feltételek mellett nyújt kölcsönöket ingatlanokra, (ház és földbirtokokra.)

Elfogad takarékos betéteket

állandó természetűeket	4 1/2 %
és bármikor, azonnali rendelkezésre	4 %

kamat mellett. — Előleget ad

Árukra, értékpapírokra.

Hadifoglyoknak pénzküldeményeket eljuttat. 4493

Használt ólom
megvételre keresetetik.

Magyar gyógyborok
Kitűnő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, lábadorók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Bona a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 3 korona 60 fillér. Nagy palack ára: 6 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosztó szer, finom fűszeres ízű, szonigító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegnek részére és ott, ahol a condurongó kéreg javulva van. Egy palack ára: 4 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 4 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-szertárában Arad, Szabadság-tér.

592—1917. g. sz.

HIRDETMÉNY

Arad sz. kir. város gazdasági széke f. évi augusztus hó 4-én és esetleg folytatólag 5-én reggel 9 órai kezdettel a városhaza udvarán tartandó nyilvános árverésen a város tulajdonát képező következő ingatlanokat használatba adja:

56—1. az eddig Macsinik Illés által bérelt Gellindüllőbéli 817. sz. 3 hold 941 ölet 20 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.

57. az eddig Szöllősi Jánosné és Domokos Istvánné által bérelt Gellindüllőbéli 820. sz. 5 holdat 30 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.

58. az eddig Kovács Kálmánné és Szekeres Lajos által bérelt Gellindüllőbéli 822. sz. 5 holdat 30 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.

59. az eddig Kőműves Mátyás által bérelt Gellindüllőbéli 824. sz. 7 holdat 50 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.

60. az eddig Kollát Mihály által bérelt Gellindüllőbéli 825. sz. 5 holdat 41 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.

61. az eddig Gutjahr Mihály által bérelt Gellindüllőbéli 827. sz. 74 hold 315 ölet 35 korona 50 fillér holdankénti kikiáltási ár mellett.

62. az eddig Sipos Mladen által bérelt Gellindüllőbéli 832. sz. 5 holdat 20 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.

63. az eddig Muntván Száva által bérelt Gellindüllőbéli 857. sz. 5 holdat 20 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.

64. az eddig Muntván Száva által bérelt Gellindüllőbéli 858. sz. 5 holdat holdankénti 20 korona kikiáltási ár mellett.

65. az eddig Tóth Miklós által bérelt Gellindüllőbéli 864. sz. 5 holdat 30 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.

66. az eddig Tóth Miklós által bérelt Gellindüllőbéli 866. sz. 4 hold 472 ölet 30 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.

67. az eddig Sipos Mladen által bérelt Gellindüllőbéli 871. sz. 5 holdat 10 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.

68. az eddig Balázs Gyöfgyiné által bérelt Gellindüllőbéli 875. sz. 5 holdat 30 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.

Bánompénzül leteendő 5 holdanként 20 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárva a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be és csak akkor vétetnek figyelembe ha azokhoz a bánompénz mellékelve van ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrral az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1917. évi július hó 9-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számoltjuk.
Minden szó hirdetését ára 6 fillér. Vastagabb betűkkel 16 fillér.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
A legkisebb hirdetés ára 1 korona.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
Hirdetéseket délután 1/2 óráig vesszük fel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

"Árva vagyok"
jeligére levél van a kiadóban. 4647

"Barna", "Szőke"
jeligére levél van a kiadóban. 4858

Urinnével
tisztességes ismeretséget kötnek. Leveleket "Önkéntes" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 4850

Ismeretség hiányában
óhajtanám szigorúan rendes multu Igazi urisember állandó barátságát. Leveleket "Ifjúkor" jeligére "Az Est" hírlapjához, Zrínyi-u. 4860

Fiatallal
hivatalnok leánynak melyik kedves bácsi küldetésére rövid időre 100 koronát. Levelet Ella jeligére a kiadóban jelezve kérem. 4859

Alkalmazást keres.

Hagyas
28 éves nő, gazdaszonyi vagy jobb házba szakácsnői állást keres. Vidékre is elmegy. Hómeg Margit, Kálmán János-utca 48. szám. 4852

Bejáró
ki az egyszerűbb főzést is vállalja. uriházba ajánlkozik. Altszifarné, Gróf Leininger-utca 11., a. 3. 4856

Israelita árva leány 4886
állást keres, főzést és vas szakmában járatos. Cim: Graner Fanni Magyarpercseka.

Gépész
cséplésre vagy fűtésre ajánlkozik. Cim a kiadóban. 4824

Alkalmazást nyer.

A mártírtudás-ménesi
központi szeszifőző szövetkezet, korlátlan itámerkésű jeggel, korcama és vendéglő helyiségekkel, lakás, valamint két vendégszoba átengedése mellett, oly feltétlen megbízható vendéglős, illetve keresnivaló ajánlatot kéri, ki a szeszifőzésben teljes szakértelmével bír és az időny alatt a szeszifőzést is elvállalni hajlandó volna. 479

Negédek
főzést és vas szakmából felveszek üzletben. Szombaton zárva. Bittler Jakab Tenke. 4807

Szerény igényű
fiatal leány, cukrászdába felvételre vidéken. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja. 4806

Keressék
egy idősebb önálló kovács segédét ki lópatkolás és az eke munkához kellő jártassággal bír. hogy egy kisebb kovács-műhelyt lehetőleg vezetni tudjon, fizetés megállapodás szerint. Cim: Osv. Golcsa Györgyné, Kovácsmester Bród. 4809

Nyomdász-tanulónak
felvételt két fű, kik a 14. évet betöltöttek és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ujász
kihordó és árusító felvételt az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. Lehet asszony is, vagy rokkant katona. 5010

Lakást keres.

Vasuti mérnök
keres családjá részére egy 3 szobás buterezott lakást konyhával aug. 1-re. Ajánlatot Messenger boy vállalat kér. Telefon 816. sz. 5002

3-4 szobás
lakást keresek, magán vagy bérházban nov. 1-re. Ajánlatok a kiadóba kerülnek. 4846

Lakást
egy nagy, vagy két kisebb külön bejárattal szobákkal, fürdőszobákkal állít keresek nov. 1-re butorral, vagy anélkül. Ajánlatot kér Dr. Vas, Mótvós-u. 6. sz. 4847

Kiadó lakás.

2 szobás
udvari lakás, melléképítményekkel augusztus 1-re kiadó. Vecsey-utca 12. 4862

2 egymásba nyíló,
elegáns butorozott utcai szoba, villanyvilágítással 1 vagy 2 ur részére, aug. 1-re kiadó. Ferray-u. 3., I. em. 4863

2 szobás
udvari lakás. Andrássy-tér 3. sz. alatt, azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Vétel és eladás.

Antik órák
eladók. Hirsch, óras- és ékszerésznél, Ferray-utca. 4851

Szülészgondák figyelmébe.

Perocid 45%-os, salolidin (nátriumthiosulfat) oidium ellen. Égetett méz raktáron. Különböző nagyságu szülészprézek, szülőzuzó malmok nagyválasztékban. Opálósi Hitelszövetkezet, Opálós. Telefon szám 3.

Használt

jókárban levő kerékpár, megvételre kérésztetik. Cim a kiadóban. 4861

Veszek

használt, átfurt, boros, sörös, ásványvízes és hordó dugókat 6 koronáért kilogrammonként. Kijelentéket az Aradi Közlöny továbbítja. 5000

0-50 K.-ig fizet

egy gramm aranyért Hirsch óras- és ékszerész Ferray- és Rákóczi-utca sark. 4669

Méz

és viasz, bármilyen mennyiségben veszek. Háber Sámuel, Fábán Gábor-u. 4-5. Bejárattal Révay-u. 4705

0-50 koronáig fizet

egy gramm aranyért Tökölly-téri ékszerész üzlet. 4679

3 lóerős

Rusztón Pretter, gyártilag javított cséplőgarnitúra eladó. Üzem közben megtekinthető Arad-Gáj, Tomotó-utca 2. sz. a. 4729

Veszek

nyers borkövet minden mennyiségben. Iron Arnold, Arad, Bercsényi Miklós-utca 39. Telefon 194. sz. 4773

Figyelem,

ne legyen megalvas. Blóször hagyja lemeretni az aranyát és ezután fizet K. 7-50-ig 1 gramm aranyért Brandes ékszerész Arad, József főherceg-ut 12. szám. 4815

A Gélem

Márványmenyasszony, Sztambul rózsája, Csárdáskirálynő és az összes zeneműjodonságok. Kapják Deák Béla könyv-és papírkereskedésében Ferray-utca. Telefon 902. 871

Téglák

jóminőségben, nagy és kis mennyiségben, jutányos áron kapható. Jiraszek iroda Lovarda-u. 1. szám, telefon 1097., vagy Lázár iroda, Haaszinger-utca 5. szám, telefon 747. szám. 3783

Egy alig használt egyenáramú
2 1/2 lóerős motor eladó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ingatlan.

Belvárosban
2 utcára szülő emeletes és földszintes bérház, nagy udvarral. Könnyű feltételek mellett eladó. Ugyanott egy alig használt 9 m. hosszú, 8 méter széles vízmentes pontyva is eladó. Cim a kiadóban. 4856

Perényi-utca 6-8.

szánu ház 1500 m² kerttel eladó. Érdeklődni ugyanott. 4857

A belvárosban

az utóbbi tíz évben épült bérháza, továbbá igen jó helyen lévő új, vagy jókárban lévő megújított, lehetőleg kerttel, megvételre keresek. Ajánlatokat bizalmasnak tekintem és azokat elfogadható áron a kiadóhivatalba, zárt borítékban, "Ingatlanvétel" jeligére megtenni kérem. 4779

Házaladás.

Arad legszébb pontján a belváros szívében, exkluzíven meg adományozott egyemeletes modern ház, előnyös ár mellett eladó. Felvilágosítás nyertes: Szabadnag-tér 7. sz., I. em. 4789

Oktatás.

Kerrepított

keresek, ki a felsőbb leányiskola IV. osztályában szükséges mennyiségben, leányomat augusztus végén leviszogatja. Cim a kiadóban. 4841

Gyógyászat.

Hehs Vassz chinaborn.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer mállárkus fertőzések és minden infektációból eredő megbetegedés ellen ugy feloldotoknak, mint gyermekkeknek. Ára 5.- kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Az Anusol

aranyér-kupokát mindenben pótolják a Haemoroidal-kupok, azonos összetételű folytan hatásuk is teljesen azonos, ára 3 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár Arad. 12

Az angol

fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hehs-Földes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue Liniment. Ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Tyukszem

és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szer, Hehs gyógyszerész tyukszem-tapasza. A legmegrozdottabb tyukszem a tapasz párnái használata után leválik, a gyótró fájdalom azonnal megszűnik. Ára 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár Arad. 12

31529-1917. kh.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a 11. F. sz. német katonai kórház, mely a Teleky-utca 27-28. sz. a. lévő gör. kel. román leányiskolában volt elhelyezve, Aradról való el-távozásakor ezen intézet udvarán egy ismeretlen egyéntől kikölcsönözött szekeret hagyott hátra.

Felhívom a szekér tulajdonosát, hogy tulajdonjogát hivatalomnál 1 év és 1 nap alatt igazolja, mert ellenkező esetben a szekér mint gazdátlan, nyilvános árverésen a legjobbat ígérőnek készpénzfizetés ellenében el fog adatni.

Arad, 1917. június hó 18-án.
Greén, főkapitány

Aradi écsnaádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervényes 1917. évi június 1-től.

Aradról Szegedre indul:
Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 4.18

Aradról Szegedre érkezik:
Személyvonat délben 12.00
Személyvonat este 8.81

Szegedről Aradra indul:
Személyvonat éjjel 3.00
Személyvonat délután 3.17

Szegedről Aradra érkezik:
Személyvonat reggel 7.38
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:
Személyvonat reggel 5.40
Személyvonat délután 12.48

Aradról Brádra érkezik:
Személyvonat délelőtt 11.53
Személyvonat este 7.40

Brádról Aradra indul:
Személyvonat éjjel 3.00
Személyvonat délután 1.18

Brádról Aradra érkezik:
Személyvonat délelőtt 10.00
Személyvonat este 7.39

Aradról Borosjenőre indul:
Reggel 8.20

Aradról Borosjenőre érkezik:
Délelőtt 10.44

Borosjenőről Aradra indul:
Délután 1.30

Borosjenőről Aradra érkezik:
Délután 3.43

Aradról Ujszentannára indul:
Délután 5.30

Aradról Ujszentannára érkezik:
Este 6.10

Ujszentannáról Aradra indul:
Este 6.22

Ujszentannáról Aradra érkezik:
Este 6.53

Borosjenőről Csermőre indul:
Vegyes vonat délelőtt 9.32
Vegyes vonat délután 5.32

Csermőről Borosjenőre indul:
Vegyes vonat reggel 6.32
Vegyes vonat délután 4.29

Mezőhegyesről Kétegyházára indul:
Motoros vonat reggel 3.37
Motoros vonat este 6.20

Kétegyházaról Mezőhegyesre indul:
Motoros vonat reggel 6.10
Motoros vonat délután 4.10

Ujszentannáról Kétegyházára ind.:
Motoros vonat reggel 9.25
Motoros vonat este 7.00

Kétegyházaról Ujszentannára ind.:
Motoros vonat reggel 6.00
Motoros vonat délután 4.00

Borossebesről Menyházára indul:
Vegyesvonat délelőtt 9.00
Vegyesvonat délután 4.45

Menyházáról Borossebesre indul:
Vegyesvonat reggel 5.00
Vegyesvonat délután 2.39

Használt csomagoló papir megvételre kérésztetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. :-: